

Stulecie wyzwolenia Sofii

Stolica Bułgarii obchodziła 400. rocznicę wyzwolenia spod 5-wiekowej niewoli tureckiej. Przedstawiciele władz i mieszkańcy miasta złożyli tego dnia wieńce pod pomnikami żołnierzy armii rosyjskiej, która przyniosła Bułgarii wolność. Składając hołd wyzwolicielom uczono także pamięć wielu Polaków, którzy oddali życie w walce o odrodzenie państwa bułgarskiego. Wieczorem w centrum Sofii na Placu Zgromadzenia Ludowego, odbył się uroczysty wiec ludności miasta i capstryk poległych.

Katastrofa Boeinga wynikiem sabotażu?

Powołując się na poinformowane źródła w Bombaju, agencja APi pisze, że katastrofa samolotu „Air India”, w której zginęło 213 osób, była następstwem sabotażu dokonanego przez skrajnie prawicową grupę terrorystów hinduskich. Główna przyczyna przed katastrofą groziła zamachem w locie przesyłanym do londyńskiego biura „Air India”.

W środę po południu wybuchło zwołki 32 osób spośród 213 pasażerów, którzy znajdowali się na pokładzie samolotu „Air India” w chwili katastrofy. Poszukiwano i prowadził nadal 14 statków indyjskich.

Lord Killanin w Moskwie

Jak informuje agencja TASS, na zaproszenie Komitetu Organizacyjnego Moskiewskiej olimpiady w 1980 r., przybył w środę do Moskwy przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego — lord Killanin.

Na lotnisku Szeremietiewo przewodniczącego MKOI powitali przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Olimpiady — M. Wicepremier — rada radzieckich sportowców — i przewodniczący Sportkomitetu ZSRR — Siergiej Pawłow.

• ZAKŁÓCENIA W KOMUNIKACJI, ENERGETYCE I ŁĄCZNOŚCI • SZTORM NA BAŁTYKU • AWARIA NA TRASIE BABY — PIOTRKÓW

Silna wichura nad Polską

Pierwsze w tym roku zimowe huragany nawiedziły północną część Europy zachodniej i dotarły do Polski. Silne wiatry przyszyły z północnego Atlantyku a spowodowane zostały przesuwanym się układem niżowym powodującym różnicę ciśnień. W rejonie Morza Północnego wystąpiły huraganowe wiatry i burze śnieżne, którym towarzyszyły wyładowania atmosferyczne. Również i na Bałtyku rozszalał się sztorm. W zachodniej części tego morza siła wiatru dochodziła do 12 st. w skali Beauforta.

Nad terytorium Polski impet huraganu trochę osłabł. Jednak i tak na terenie kraju występowały wiatry osiągające szybkość powyżej 25 m/sec. Wichura połączona z opadami śniegu spowodowała tworzenie się zasp. Najbardziej niebezpiecznym wiatru obserwowano w południowej części kraju, gdzie dochodziło do 27-29 m/sec., a w Lesku nawet do 32 m/sec. W górach okresami występował jeszcze silniejszy wiatr. W centralnej Polsce podmuchy wiatru były nieco słabsze. W nocy z wtorku na środę występowały także w różnych rejonach kraju gwałtowne burze śnieżne — niekiedy z intensywnymi wyładowaniami atmosferycznymi. Jest to dość rzadkie zjawisko w okresie zimowym.

Wichura, która w nocy z wtorku na środę (4 km.) szalała w większości kraju, spowodowała szczególnie wiele uszkodzeń na liniach kolejowych, w łączności, a także zerwała spory linii przesyłowych energii elektrycznej.

Pierwsze meldunki o uszkodzeniach sieci energetycznej zaczęły napływać już we wtorek wieczorem. Uszkodzeniu uległa jedna linia 220 KV w rejonie Bełchatowa, 12

(Dalszy ciąg na str. 2)

Zamach na funkcjonariusza Fiata

Policja włoska poinformowała, że w środę rano w mieście Cassino (na południe od Rzymu) zastrzelony został szef służby bezpieczeństwa zakładów „Fiata”. Zamachu dokonano, gdy opuścił on swój dom, aby udać się do pracy. Warto tu przypomnieć, że ostatnio zakłady „Fiata” a także poszczególne ich funkcjonariusze kilkakrotnie atakowani byli w ten czy inny sposób przez nieznaną przestępców. Opinia publiczna jest przekonana, że ataków tych dokonują elementy ekstremistyczne.

Wyd. A. ŁÓDŹ, czwartek 5 stycznia 1978 roku
Rok XXXIV nr 4 (8885) Cena 1 zł

DZIENNIK POPULARNY

Włóknierskie inicjatywy przed II Krajową Konferencją PZPR

Apel załogi ZPB im. J. Marchlewskiego: „Kto da lepsze wyroby niż my?”

Przed 30 laty apel górnik Wincentego Pstrowskiego zapoczątkował w naszym kraju socjalistyczne współzawodnictwo pracy. Potwierdzeniem ciągłości tradycji, żywotności i znaczenia tego ruchu dobrej roboty stała się konferencja pn. „Socjalistyczne współzawodnictwo pracy w Polsce Ludowej”, zorganizowana w grudniu ub. roku w Warszawie z inicjatywy CRZZ. Uczestnicy konferencji zwrócili się do pracowników pracy i brigad pracy socjalistycznej, do wszystkich ludzi pracy z apelem o powszechny udział we współzawodnictwie dla najlepszego i najbardziej efektywnego wykonania zadań 1978 roku. Zaapelowali oni o podejmowanie takich inicjatyw, które przyczynia się do wzrostu oszczędności materiałów, surowców, paliw i energii, poprawy jakości i nowoczesności produkcji, zwiększenia dostaw na rynek i eksport.

Jako jedne z pierwszych odpowiedzi na apel włóknierskie załogi województwa łódzkiego. Wczoraj w ZPB im. J. Marchlewskiego spotkali się przedstawiciele ponad 20 zakładów przemysłu lekkiego. Złożyli oni meldunki o podjętych inicjatywach socjalistycznej i produkcyjnych. Dla uczczenia II Krajowej Konferencji PZPR oraz 70 rocznicy powstania Klasowego Związku Zawodowego Włóknarzy załogi zakładów pracy przemysłu lekkiego zadeklarowały wykonanie wielu dodatkowych wyrobów, dalszą poprawę ich jakości, oszczędność surowców i materiałów, poprawę efektywności produkcji. Na ten cel przeznaczają się tysiące dodatkowych godzin pracy. Wykonaniu zobowiązań służyć będą również różne formy współzawodnictwa pracy. W niedzielę (Dalszy ciąg na str. 2)

Wych wyrobów, dalszą poprawę ich jakości, oszczędność surowców i materiałów, poprawę efektywności produkcji. Na ten cel przeznaczają się tysiące dodatkowych godzin pracy. Wykonaniu zobowiązań służyć będą również różne formy współzawodnictwa pracy. W niedzielę (Dalszy ciąg na str. 2)

NA STARCIE ROKU

Pierwsze dni pracy w 1978 r. odznaczają się wysokim tempem produkcji w zakładach województwa łódzkiego. Dziś, w pierwszym dniu nowego roku, w zakładach przemysłu lekkiego, w których odbyła się konferencja, widać już pierwsze rezultaty. Wzrost produkcji, poprawa jakości, oszczędność surowców i materiałów, poprawa efektywności produkcji. Na ten cel przeznaczają się tysiące dodatkowych godzin pracy. Wykonaniu zobowiązań służyć będą również różne formy współzawodnictwa pracy. W niedzielę (Dalszy ciąg na str. 2)

Przyjrzyjmy się uważniej funkcjonowaniu jednego z najważniejszych eksporterów w łódzkim przemyśle lekkim — Zakładów Przemysłu Odzieżowego im. A. Próchnika. Kombinatu ten, obok dwóch zakładów łódzkich obejmuje także zakłady w Rawie Mazowieckiej i Poddebicach. W każdym z nich pierwsze dni pracy przebiegają rytmicznie. Szczególnie ważne jest to, w odniesieniu do nowego zakładu łódzkiego — chłuby „Próchnika”.

Dyrektor zakładów — W. Barczyk, tak ocenia dotychczasowe dokonania: — W ciągu pierwszych dwóch dni wyprodukowaliśmy w sumie 9747 okryć, to znaczy średnio szujemy dziennie 4790 płaszczy, a to oznacza o 355 sztuk więcej niż wypadło średnio w ciągu ubiegłego roku.

Od pierwszego dnia roku „Próchnik” realizuje też wysiłki swej produkcji na eksport, który obejmuje połowę tej produkcji. W styczniu znajdują się obecnie płaszcze dla odbiorców w Stanach Zjednoczonych, Danii, RFN, Szwajcarii i ZSRR. Wszystkie wysłane dotąd partie, to realizacja tegorocznych kontraktów. Zresztą, realizacja ta zapoczątkowana została już pod koniec grudnia.

Tegoroczne zadania „Próchnika” są wyższe od ubiegłorocznych o 8 proc. i przewidują uszyć 1.460 tys. sztuk płaszczy. Dobry tempo pracy uzyskane już w nowym zakładzie łódzkim pozwoli na pewno na przekroczenie tych zadań. W trzecim dniu pracy br. uszyto (Dalszy ciąg na str. 2)

Wykład E. Wojtaszka w Akademii Dyplomatycznej radzieckiego MSZ

Sroda była drugim dniem wizyty w ZSRR ministra spraw zagranicznych PRL Emila Wojtaszka, składanej na zaproszenie rządu radzieckiego.

W siedzibie ambasady PRL w Moskwie min. Wojtaszek wygłosił wykład na cześć członka Biura Politycznego KC KPZR, ministra spraw zagranicznych ZSRR, Andrieja Gromyki.

Min. Wojtaszek przebywał następnie w Akademii Dyplomatycznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych ZSRR. Dla słuchaczy i kadry naukowej tej uczelni wygłosił on wykład nt. głównych kierunków polityki zagranicznej PRL.

E. Wojtaszek wreczył przedstawicielom akademii album „Lenin” z wpisem i sekretarza KC PZPR E. Gierka, w którym podkreśla się, iż absolwenci akademii, wychowani w duchu marksizmu-leninizmu i socjalistycznego internacjonalizmu, wnoszą godny wkład do naszej wspólnej walki o pokój i socjalizm na arenie międzynarodowej o zwycięstwo szczytnych ideałów wielkiego Lenina.

Wieczorem min. Wojtaszek udał się do Leningradu.

DLA SIEBIE-DLA NAS

Leonora Szepepanik, Teresa Lukawska, Krystyna Kesiak, Barbara Piotrowska, Władysława Bartel, Aleksandra Matecka i Helena Królikowska (na zdjęciu od lewej), to wyróżniające się pracownice ZPP „Feniks”. Nowe przedsiębiorstwo, skupiające pod jednym dachem wszystkie zakłady starego „Feniksa”, należy do największych tego typu w Europie. Ma jednak ten kolos sporo problemów do rozwiązania. Jego autem jest przede wszystkim załoga — ofiarą i wyrobowa.

O „Feniksie” piszemy dziś, na str. 3 w artykule pt. „Podziwiamy te kobiety”.

Fot.: A. Wach

CO DZIEŃ CONIEŚCIE

W 5 dniu roku słońce wzeszło o godz. 7.44, zaszło o godz. 15.39.

Imieniny obchodzą

Edward, Emilian

Dziurny synoptyk

W dniu dzisiejszym dla Łodzi przewiduje następująca pogoda: zachmurzenie zmienne, okresami opady śniegu. Temperatura od -6 do ok. 0 st. C. Wiatry umiarkowane i dość silne, okresami silne, w porывach do 20 m/sec., z kierunków zachodnich skracające na północne. Uwaga: silne wiatry powodować będą zawieje, drogi śliskie!

Ciepłota o godz. 19 wynosiła 735,5 mm.

Ważniejsze rocznice

1818 — Zm. M. Bacciarelli, malarz włoski.

Taka sobie myś

Cierpliwość jest gorzka, ale jej owoce słodkie.

Uśmiechnij się

— Czy to nie marzanna z naszego domu wczorajszego?

Bliskowschodni etap bez sukcesu

(Korespondencja z Kairu)

Salon małego portu lotniczego w Asuanie — o tysiąc kilometrów na południe od Kairu, był przez 50 minut ostatnim etapem bliskowschodniego fragmentu podróży prezydenta Cartera.

Na wstępie bliskowschodniego etapu, zapoczątkowanego rozmowami w Rijadzie, pojawiły się istotne różnice wynikające z odmiennej podejścia do głównych problemów. Prezydent Carter odrzucił możliwość utworzenia samodzielnego państwa palestyńskiego, wykluczył Organizację Wyzwolenia Palestyny z udziału w uregulowaniu konfliktu, opowiadając się za przyłączeniem okupowanych obecnie ziem zachodniego brzegu Jordanu bądź do Izraela, bądź do Królestwa Jordani.

Plan ten został odrzucony przez króla Jordani Husajna w czasie spotkania z prezydentem Carterem w Teheranie — jeden z upatrzonych przez politykę amerykańską ewentualnych partnerów tego planu nie wyraził nań zgody.

Ze stolicy Arabii Saudyjskiej prezydent Carter wyjechał z przekonaniem, iż ten ważny sojusz zbliżył się do stanowiska Stanów Zjednoczonych w kwestii palestyńskiej. Jednak tuż po odlocie prezydenta Stanów Zjednoczonych do Asuanu rzecznik króla Chalda oświadczył, że w stanowisku jego rządu nie zaszły najmniejsze zmiany. Następca tronu Fahd oświadczył, iż opowiada się za pełnym wycofaniem wojsk izraelskich z terytoriów okupowanych, także z Jerozolimy i za prawem narodu palestyńskiego do samostanowienia.

Carter nie uzyskał też pełnego poparcia dla dwustronnych negocjacji egipsko-izraelskich.

Tuż przed wyładowaniem, prezydenta USA w Asuanie oficjalne kółka egipskie nie ukrywały rozczarowania stanowiskiem Stanów Zjednoczonych w kwestii palestyńskiej. „The Egyptian Gazette” pisze w dniu 4 bm.: „Jeśli pokój ma nadejść, to teraz to USA, które mają silny wpływ na Izrael, muszą po prostu wpłynąć na ten kraj, aby wycofał się ze wszystkich terytoriów okupowanych i uznał niepodległe państwo palestyńskie. Każde inne rozwiązanie skazuje ten rejon, a nie wykluczone, że i cały świat, na trudne do przewidzenia skutki. Dla prezydenta Cartera nadchodzi więc chwila prawdy”.

Odlatując z Asuanu do Parwy przywódca amerykański opowiedział się za wycofaniem Izraela z terytoriów okupowanych i uznaniem słusznosci praw narodu palestyńskiego, uwzględniając, jak to określił, wszystkie aspekty tego zagadnienia, przy jednoczesnym „okazywaniu elastyczności”. Poparł bezpośrednie rokowania egipsko-izraelskie, zalecając ich kontynuowanie. Zignorował całkowicie Organizację Wyzwolenia Palestyny — opowiadając się jednocześnie za „rozwiązaniem całościowymi”.

Ta ogólnikowa deklaracja nie pozbawiona wyrażnych sprzeczności wewnętrznych, nie zadowoli ani ogółu państw arabskich, ani organizacji palestyńskich, ani nawet krajów o zdecydowanie proamerykańskim kursie politycznym. Nigdzie w całej swej podróży prezydent Stanów Zjednoczonych nie nawiązał w sposób konkretny do doniesionego dokumentu radziecko-amerykańskiego, który, za obojną zgodą wielkich mocarstw, daje jedyną realną gwarancję pełnego wszechstronnego rozwiązania bliskowschodniego węzła gordyjskiego.

T. JACKOWSKI

Z OSTATNIEJ CHWILI

Prezydent Sadat stwierdził, że w czasie rozmów z Carterem osiągnięto całkowitą zgodność. Powiedział on, że poglądy Cartera i jego własne były identyczne oraz że w toku spotkania uzgodniono podjęcie pewnych kroków, mających na celu „zachowanie impetu procesu pokojowego”. Jednakże nie wyjaśnił on, o jakie kroki chodzi. Stwierdził natomiast, iż należy poczekać do 15 stycznia. Jak wiadomo w tym terminie nastąpi wznowienie dialogu egipsko-izraelskiego.

UWAGA, WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI

PAŃSTWOWY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ I INSPEKTORAT W ŁODZI PODAJE DO WIADOMOŚCI,

że wkładkę za obowiązkowe ubezpieczenie budynków z terenu m. Łodzi należy wpłacać w miesiącu styczniu.

Wpłaty prosimy dokonać w najbliższym urzędzie pocztowym lub agencji PKO za pomocą wystawianych wezwań płatniczych.

Posiadacze nieruchomości, którzy do dnia 10 stycznia br. wezwania nie otrzymają — proszeni są o zgłoszenie się do biura PZU, al. Kościuski 57, wyższy parter, pokój nr 4 — w celu dokonania formalności.

Dla uniknięcia zbędnych kosztów, składkę prosimy uiścić w terminie.

Po dniu 31 stycznia br. pobierane będą ustawowe odsetki za zwłokę.

Pojazdy

„TRABANTA” sprzedam. Łódź, ul. Żłotno 45 20477 g

„TRABANTA 601” kupię. Oferty z ceną „28288” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA S-100L” sprzedam. Tel. 834-32 27448 g

NOwego „Fiata 1200 650” jasnozielony, nowe futro z łapek karakulowych francuskich (kolejny norki). Tel. 746-17 — wieczorem 28276 g

„SYRENE 104” okazujecie sprzedam. 848-13 28315 g

„WARSZAWĘ M-20” sprzedam. Tel. 834-39, po 17 28321 g

„ZAPOROŻCZA” stan idealny — sprzedam. Kilińska 106, godz. 8-16 28337 g

„WARSZAWĘ” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„FIATA 1200” fabrycznie nowego — sprzedam. Tel. 246-82 28262 g

„FIATA 1200 1300” 1972, sprzedam. Tel. 831-26, po 16 28230 g

SAMOCHOŁ luksusowy amerykański „Chrysler Newport” (1973) stan idealny — sprzedam. Rudzka 91, po 15 28108 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

KAROSERIE „Skoda S100” po wypadku, sprzedam. Głogowa 20, tel. 730-40 28330 g

NADWOZIE „Fiata 1200” uszkodzone — sprzedam. Tel. 348-53 28285 g

NADWOZIE „Skody S-100” po wypadku oraz zawieszki przednie, sprzedam. Oferty „28284” Prasa, Piotrkowska 96

„SKODA” sprzedam. Tel. 431-72, po 16 28418 g

FIATA 1200 (eksport) rok prod. listopad 1973 — sprzedam. Oglądać w niedzielę, 8 stycznia Łódź, Kilińskiego 60 (garaż) od godz. 13.30, tel. 490-08 150 g

„SKODA” 1970 i małą szklarnię sprzedam. Tel. 386-77 28368 g

„WARTBURGA 353” — sprzedam. Gdańska 112, tel. 671-16. Raszyn 28291 g

OWARTEK, 1 STYCZNIA

PROGRAM I

10.00 Wład. 11.00 Czwarty pory roku. 11.30 Niezapomniane siroki — „Nad Niemnem” — fragm. pow. J. Orzeszkowej. 11.40 Czwarty pory roku. 12.05 Z kraju i ze świata. 12.25 Muzyczna polska melodia. 12.45 Romantyczny kwadrans. 13.00 „Lepiny barwana” — cykl „Abecadło z pięciokni” — 13.20 Spokojna z folklorem. 13.40 Kąsek melomana. 14.00 Studio „Gama”. 14.20 Studio Relaks. 14.45 Studio „Gama”. 15.00 Wład. 15.05 Studio „Gama”. 15.35 Czwiek i środowisko — gawęda. 16.00 Tu Jedynka. 17.30 Radiokurier. 18.25 Nie tylko dla kierowców. 18.33 Koncert żywych. 19.00 Dziennik wieczorny. 19.15 Panorama polskiej piosenki. 20.00 Wład. 20.05 Reportaż za zamkniętymi. 20.30 Wybitni soliści w repertuarze popularnym. 21.00 Wład. 21.05 Kronika sportowa. 21.15 Przebieg z Interstuda. 21.45 Z repertuaru słynnych orkiestr. 22.00 Z kraju i ze świata. 22.20 Tu radio kierowców. 22.35 Opole na muzycznej antenie. 23.00 Minął dzień. 23.12 Wład. sport.

PROGRAM II

11.30 Wład. 11.35 Muzyczna Poradnia Nocna. 11.40 P. Czajkowski: Scena oraz duet inuowy z III aktu opery „Eugeniusz Oniegin”. 12.05 Piosenki. 12.25 „Za granicami miast” — mag. (6). 12.40 Koncert polonijny (6). 12.45 Taniec z oper i baletów. 13.00 Ludzie ze społecznego mandatu. 13.10 Jan Wanski — Symfonia D-dur. 13.30 Wład. 13.35 Ze wsi i o wsi. 13.50 M. Clementi — Sonata B-dur op. 12 nr 1. 14.10 Wład. 14.15, 14.20, 14.25, 14.30, 14.35, 14.40, 14.45, 14.50, 14.55, 15.00, 15.05, 15.10, 15.15, 15.20, 15.25, 15.30, 15.35, 15.40, 15.45, 15.50, 15.55, 16.00, 16.05, 16.10, 16.15, 16.20, 16.25, 16.30, 16.35, 16.40, 16.45, 16.50, 16.55, 17.00, 17.05, 17.10, 17.15, 17.20, 17.25, 17.30, 17.35, 17.40, 17.45, 17.50, 17.55, 18.00, 18.05, 18.10, 18.15, 18.20, 18.25, 18.30, 18.35, 18.40, 18.45, 18.50, 18.55, 19.00, 19.05, 19.10, 19.15, 19.20, 19.25, 19.30, 19.35, 19.40, 19.45, 19.50, 19.55, 20.00, 20.05, 20.10, 20.15, 20.20, 20.25, 20.30, 20.35, 20.40, 20.45, 20.50, 20.55, 21.00, 21.05, 21.10, 21.15, 21.20, 21.25, 21.30, 21.35, 21.40, 21.45, 21.50, 21.55, 22.00, 22.05, 22.10, 22.15, 22.20, 22.25, 22.30, 22.35, 22.40, 22.45, 22.50, 22.55, 23.00, 23.05, 23.10, 23.15, 23.20, 23.25, 23.30, 23.35, 23.40, 23.45, 23.50, 23.55, 24.00, 24.05, 24.10, 24.15, 24.20, 24.25, 24.30, 24.35, 24.40, 24.45, 24.50, 24.55, 25.00, 25.05, 25.10, 25.15, 25.20, 25.25, 25.30, 25.35, 25.40, 25.45, 25.50, 25.55, 26.00, 26.05, 26.10, 26.15, 26.20, 26.25, 26.30, 26.35, 26.40, 26.45, 26.50, 26.55, 27.00, 27.05, 27.10, 27.15, 27.20, 27.25, 27.30, 27.35, 27.40, 27.45, 27.50, 27.55, 28.00, 28.05, 28.10, 28.15, 28.20, 28.25, 28.30, 28.35, 28.40, 28.45, 28.50, 28.55, 29.00, 29.05, 29.10, 29.15, 29.20, 29.25, 29.30, 29.35, 29.40, 29.45, 29.50, 29.55, 30.00, 30.05, 30.10, 30.15, 30.20, 30.25, 30.30, 30.35, 30.40, 30.45, 30.50, 30.55, 31.00, 31.05, 31.10, 31.15, 31.20, 31.25, 31.30, 31.35, 31.40, 31.45, 31.50, 31.55, 32.00, 32.05, 32.10, 32.15, 32.20, 32.25, 32.30, 32.35, 32.40, 32.45, 32.50, 32.55, 33.00, 33.05, 33.10, 33.15, 33.20, 33.25, 33.30, 33.35, 33.40, 33.45, 33.50, 33.55, 34.00, 34.05, 34.10, 34.15, 34.20, 34.25, 34.30, 34.35, 34.40, 34.45, 34.50, 34.55, 35.00, 35.05, 35.10, 35.15, 35.20, 35.25, 35.30, 35.35, 35.40, 35.45, 35.50, 35.55, 36.00, 36.05, 36.10, 36.15, 36.20, 36.25, 36.30, 36.35, 36.40, 36.45, 36.50, 36.55, 37.00, 37.05, 37.10, 37.15, 37.20, 37.25, 37.30, 37.35, 37.40, 37.45, 37.50, 37.55, 38.00, 38.05, 38.10, 38.15, 38.20, 38.25, 38.30, 38.35, 38.40, 38.45, 38.50, 38.55, 39.00, 39.05, 39.10, 39.15, 39.20, 39.25, 39.30, 39.35, 39.40, 39.45, 39.50, 39.55, 40.00, 40.05, 40.10, 40.15, 40.20, 40.25, 40.30, 40.35, 40.40, 40.45, 40.50, 40.55, 41.00, 41.05, 41.10, 41.15, 41.20, 41.25, 41.30, 41.35, 41.40, 41.45, 41.50, 41.55, 42.00, 42.05, 42.10, 42.15, 42.20, 42.25, 42.30, 42.35, 42.40, 42.45, 42.50, 42.55, 43.00, 43.05, 43.10, 43.15, 43.20, 43.25, 43.30, 43.35, 43.40, 43.45, 43.50, 43.55, 44.00, 44.05, 44.10, 44.15, 44.20, 44.25, 44.30, 44.35, 44.40, 44.45, 44.50, 44.55, 45.00, 45.05, 45.10, 45.15, 45.20, 45.25, 45.30, 45.35, 45.40, 45.45, 45.50, 45.55, 46.00, 46.05, 46.10, 46.15, 46.20, 46.25, 46.30, 46.35, 46.40, 46.45, 46.50, 46.55, 47.00, 47.05, 47.10, 47.15, 47.20, 47.25, 47.30, 47.35, 47.40, 47.45, 47.50, 47.55, 48.00, 48.05, 48.10, 48.15, 48.20, 48.25, 48.30, 48.35, 48.40, 48.45, 48.50, 48.55, 49.00, 49.05, 49.10, 49.15, 49.20, 49.25, 49.30, 49.35, 49.40, 49.45, 49.50, 49.55, 50.00, 50.05, 50.10, 50.15, 50.20, 50.25, 50.30, 50.35, 50.40, 50.45, 50.50, 50.55, 51.00, 51.05, 51.10, 51.15, 51.20, 51.25, 51.30, 51.35, 51.40, 51.45, 51.50, 51.55, 52.00, 52.05, 52.10, 52.15, 52.20, 52.25, 52.30, 52.35, 52.40, 52.45, 52.50, 52.55, 53.00, 53.05, 53.10, 53.15, 53.20, 53.25, 53.30, 53.35, 53.40, 53.45, 53.50, 53.55, 54.00, 54.05, 54.10, 54.15, 54.20, 54.25, 54.30, 54.35, 54.40, 54.45, 54.50, 54.55, 55.00, 55.05, 55.10, 55.15, 55.20, 55.25, 55.30, 55.35, 55.40, 55.45, 55.50, 55.55, 56.00, 56.05, 56.10, 56.15, 56.20, 56.25, 56.30, 56.35, 56.40, 56.45, 56.50, 56.55, 57.00, 57.05, 57.10, 57.15, 57.20, 57.25, 57.30, 57.35, 57.40, 57.45, 57.50, 57.55, 58.00, 58.05, 58.10, 58.15, 58.20, 58.25, 58.30, 58.35, 58.40, 58.45, 58.50, 58.55, 59.00, 59.05, 59.10, 59.15, 59.20, 59.25, 59.30, 59.35, 59.40, 59.45, 59.50, 59.55, 60.00, 60.05, 60.10, 60.15, 60.20, 60.25, 60.30, 60.35, 60.40, 60.45, 60.50, 60.55, 61.00, 61.05, 61.10, 61.15, 61.20, 61.25, 61.30, 61.35, 61.40, 61.45, 61.50, 61.55, 62.00, 62.05, 62.10, 62.15, 62.20, 62.25, 62.30, 62.35, 62.40, 62.45, 62.50, 62.55, 63.00, 63.05, 63.10, 63.15, 63.20, 63.25, 63.30, 63.35, 63.40, 63.45, 63.50, 63.55, 64.00, 64.05, 64.10, 64.15, 64.20, 64.25, 64.30, 64.35, 64.40, 64.45, 64.50, 64.55, 65.00, 65.05, 65.10, 65.15, 65.20, 65.25, 65.30, 65.35, 65.40, 65.45, 65.50, 65.55, 66.00, 66.05, 66.10, 66.15, 66.20, 66.25, 66.30, 66.35, 66.40, 66.45, 66.50, 66.55, 67.00, 67.05, 67.10, 67.15, 67.20, 67.25, 67.30, 67.35, 67.40, 67.45, 67.50, 67.55, 68.00, 68.05, 68.10, 68.15, 68.20, 68.25, 68.30, 68.35, 68.40, 68.45, 68.50, 68.55, 69.00, 69.05, 69.10, 69.15, 69.20, 69.25, 69.30, 69.35, 69.40, 69.45, 69.50, 69.55, 70.00, 70.05, 70.10, 70.15, 70.20, 70.25, 70.30, 70.35, 70.40, 70.45, 70.50, 70.55, 71.00, 71.05, 71.10, 71.15, 71.20, 71.25, 71.30, 71.35, 71.40, 71.45, 71.50, 71.55, 72.00, 72.05, 72.10, 72.15, 72.20, 72.25, 72.30, 72.35, 72.40, 72.45, 72.50, 72.55, 73.00, 73.05, 73.10, 73.15, 73.20, 73.25, 73.30, 73.35, 73.40, 73.45, 73.50, 73.55, 74.00, 74.05, 74.10, 74.15, 74.20, 74.25, 74.30, 74.35, 74.40, 74.45, 74.50, 74.55, 75.00, 75.05, 75.10, 75.15, 75.20, 75.25, 75.30, 75.35, 75.40, 75.45, 75.50, 75.55, 76.00, 76.05, 76.10, 76.15, 76.20, 76.25, 76.30, 76.35, 76.40, 76.45, 76.50, 76.55, 77.00, 77.05, 77.10, 77.15, 77.20, 77.25, 77.30, 77.35, 77.40, 77.45, 77.50, 77.55, 78.00, 78.05, 78.10, 78.15, 78.20, 78.25, 78.30, 78.35, 78.40, 78.45, 78.50, 78.55, 79.00, 79.05, 79.10, 79.15, 79.20, 79.25, 79.30, 79.35, 79.40, 79.45, 79.50, 79.55, 80.00, 80.05, 80.10, 80.15, 80.20, 80.25, 80.30, 80.35, 80.40, 80.45, 80.50, 80.55, 81.00, 81.05, 81.10, 81.15, 81.20, 81.25, 81.30, 81.35, 81.40, 81.45, 81.50, 81.55, 82.00, 82.05, 82.10, 82.15, 82.20, 82.25, 82.30, 82.35, 82.40, 82.45, 82.50, 82.55, 83.00, 83.05, 83.10, 83.15, 83.20, 83.25, 83.30, 83.35, 83.40, 83.45, 83.50, 83.55, 84.00, 84.05, 84.10, 84.15, 84.20, 84.25, 84.30, 84.35, 84.40, 84.45, 84.50, 84.55, 85.00, 85.05, 85.10, 85.15, 85.20, 85.25, 85.30, 85.35, 85.40, 85.45, 85.50, 85.55, 86.00, 86.05, 86.10, 86.15, 86.20, 86.25, 86.30, 86.35, 86.40, 86.45, 86.50, 86.55, 87.00, 87.05, 87.10, 87.15, 87.20

TAK TO CZY SIĘ ŚWIAT...

Maria Farrah, znana gwiazda piosenki z Kuby.

Wielorybi dramat

Na dalekiej północy rozciąga się kraina wielorybów. W tym miejscu, gdzie króla ssaków morskich, żył się jedynie planktonem. Za nim, też w zimie, wędruje do Morza Beringa, a w lecie do Morza Beauforta. Liczbę wielorybów, grenlandzkie szacuje się w granicach 600-3000 sztuk. A więc niewiele.

Jest to jednak liczba o wiele niższa niż ilość wielorybów zabitych tylko w latach 1848-1910. Zwolennicy ochrony środowiska szczególnie ubolewają nad faktem, że coraz więcej tych majestatycznych zwierząt ginie nie odłowionych, a postrzelonych przez wielorybników. W 1973 roku było takich przypadków zaledwie 10, natomiast w 1977 r. — już 77. W tym samym okresie liczba wielorybów wyrzucanych na brzeg (do dziś nie wyjaśniona zagadka) zmniejszyła się z 37 do 26 sztuk.

Właśnie te liczby oraz liczne przypadki zranienia

wielorybów stały się powodem do alarmu. Ssakowi temu grozi bowiem całkowita zagłada.

W czerwcu 1977 r. Międzynarodowa Komisja Wielorybnicza podjęła decyzję zakazującą całkowitego połowu wielorybów grenlandzkiego w 1978 roku. Pod koniec października Departament Stanu USA wydał oświadczenie, popierające decyzję Komisji. I wtedy rozpoczęła się burza, dla uczczenia której musiał interweniować Sąd Apelacyjny USA. Eskimosi z Alaski oskarżyli rząd Stanów Zjednoczonych o zdradę ich interesów. „Nie możemy uwierzyć, że rząd pozwoli na to, by stała nam się taka krzywda. Żyjemy w kraju, który okazał się moralnym bankrutem” — stwierdzają jednogłośnie przedstawiciele Eskimosów.

Dla Eskimosów z Alaski, zamieszkujących wybrzeże Oceanu Arktycznego, polowanie na wieloryba grenlandzkiego stanowi więcej niż tylko kwestię wyżywienia, chociaż mięso wielorybów stanowi tu aż czwartą część codziennych posiłków. Wieloryb jest częścią ich tradycji i kultury. Właścicie całej żyłce Eskimosów obraca się wokół niego. Zabronić im wielorybnictwa — to tak, jakby pozbawić ich celu życia — mówią antropologowie.

Marzenia Sylvi

Sylvia Vartan, która debiutowała przed 17 laty, jest dziś kobietą 33-letnią. Od lat walczyła o sukces, który osiąga obecnie, jako artystka w pełni dojrzała. Ukoronowaniem jej kariery był show w pałacu Kongresowym. Wielokrotnie prasa krytykowała Sylvię Vartan, że jest „zimna”, że się „wywiera”. Ona zaś twierdzi: „Zie znoszę „gwiazdorstwo”, bo jest to sprzeczne z moją naturą. Nie lubię być rozpoznawana na ulicy, chcę swe życie prywatne za-

chować tylko dla siebie. Gdybym nie śpiewała, chciałabym malować. To musi być wspaniałe uczucie, gdy się ożywia białe płótno. Chciałabym mieć też talent literacki, ale — o ile intensywnie przeżywa, o tyle trudno mi to wyrazić słowami. W gruncie rzeczy pociąga mnie tylko to, co łączy się z twórczością.

Przygotowania do nowego show były trudne. Trzeba było zorganizować kilkudziesięciosobowy zespół. Artystka wiele uwagi poświęciła przygotowaniu baletowemu — od powrotu z USA ćwiczyła codziennie po 5 godzin. Trzeba było odbyć od dawna planowane tournée po 40 miastach Francji, następnie — krótki odpocznik na wsi, z synem, smażenie konfitur, sadzenie kwiatów.

Zaplanowała o trzy marzenia. Sylwia mówi: „Chciałabym mieć córkę, zagrać w dobrym filmie muzycznym i... posiadać filozofię, pozwalającą mi dobrze znieść kłopoty zawodowe.”

Stulecie gramofonu

Sto lat temu w grudniu 1877 roku, w miejscowości Mewlo Park w stanie New Jersey, Thomas Alva Edison drążył reka uruchomił kopie swego fonografu i po raz pierwszy z maszyny wydobył się głos ludzki. Obecnie mogli usłyszeć, co naprawdę chrząpliwe i mielskami zamazane słowa piosenki „Mary ma małe jagniątko”. Wynalazca wyznał potem, że nigdy w życiu nie był tak stremowany.

Pierwsze maszyny mówiące kosztowały 15 dolarów za sztukę, a w owych czasach było bardzo dużo. Zaledwie w rok później G. Schirmer zastrzegł sobie prawa do piosenki pt. „Pieśń pana fonografu”, która zaczynała się od słów: „Moje nazwisko jest fonograf i nie jestem bardzo stary. Mój ołciec nazywa się Edison, a ja jestem czymś na waga złota...”

Od tego czasu prymitywne wałki pokryte woskiem, a następnie gramofony z fitezyliną, bogato zdobione tubami, przekształciły się w nowoczesne stereofoniczne urządzenia. Mimo zjawienia się takich konkurentów jak radio, telewizja i magnetofon, złota płyta nadal jest marzeniem każdego gwiazdora piosenki, a gramofon jest praktycznie w każdym domu. W Stanach Zjednoczonych sprzedaje się rocznie płyt za 4 mld dolarów.

Zuluski zespół teatralny z Natalu przybył niedawno do Londynu, gdzie wystąpi z sztuką „Umbatha” — zuluską adaptacją Makbeta. W środku widocznego „czarownika” Shezi Mdlatose, którego zadaniem jest odpędzenie złych duchów od aktorów, a także zademonstrowanie nadprzyrodzonej mocy do zdobycia jak największej ilości pieniędzy dla teatru.

CAF — UPI

Ile jest wień w Pradze?

Popularna czeska pieśń nazywa się „Przepiękny, baśniowy, złoty miasteczko stulecie”. W rzeczywistości wień ma stolica Czechosłowacji znacznie więcej. Wydany przed 5 laty przewodnik podaje, że jest ich 470.

Od kilku wieków królów nad miastem pozostawiano lew czeski umieszczony na głównej wieży katedry św. Wita. Wysokość samej wieży — 96,6 m. Jest ona wspaniałym akcentem praskiego grodu.

Alé chyba najbardziej znana i

popularna jest wieża Starego Ratusza. Ludzie czekają, kiedy zaczyna bić kuranty, sporządzone w 1410 r. przez mistrza Mikuláša. Pojawiają się wtedy poruszające się figurki, które już od przeszło 5 wieków wzbudzają radość wśród oczekujących na te chwile widzów.

Słynna jest także „Baszta prochowa” znajdująca się w samym sercu miasta. W XVII wieku przechowywano tu proch i stąd jej nazwa. Turcyści wchodzący na jej szczyt (65 m) mają do pokonania 186 stopni.

Koszalki-opalki

Przed 20 laty, w niesławnej epoce „Wielkiego Skoku”, każda chińska instytucja brała się za wytapianie żelaza i dymarki pionoły nawet na szczeblu ministerialnym. Współcześnie w USA, gdzie hasłem dnia jest przeskok z energetycznej rozrzutności w maksymalną oszczędność, liczne instytucje rządowe dają popisy wynalazczości

w zakresie ekonomicznych systemów ogrzewczych. Pentagon zaprosił dziennikarzy, aby zaprezentować im gigantyczny piec, opalany wyłącznie sekretnymi aktami archiwalnymi. Jak poinformowano, nowy maszynowy obiekt jest w stanie przeobrazić dziennie w energię cieplną 10.000 kg dokumentów, zawierających tajemnice wojskowe.

Tłumaczył: STEFAN WILKOŚ

Trzy samochody z agentami nadjechały w dwie minuty przed wozem policji, wezwanej przez strażacką, który znalazł w miejskiej ubikacji coś więcej niż normalną porcję brudu.

„Całość jest sumą poszczególnych części”.
Znane twierdzenie matematyczne.

ŚRODA PO POŁUDNIU

— To można by porównać jedynie ze strzelaniem do ptaków w klatce.

Trzej panowie popijali kawę. Powell spojrzał na uśmiechniętego starszego pana, a potem na doktora Loftsa. — Maronick nie miał żadnej szansy.

Starszy pan zwrócił się do doktora Loftsa.

— Czy orientuje się pan w motywacjach Malcolma?

Doktor zastanowił się, a potem odparł:

— Musiałbym z nim porozmawiać. Sądę jednak, że jeżeli wziąć pod uwagę wszystkie czynniki, a więc śmierć współpracowników, przekonanie o tym, że jego dziewczyna nie żyje, poza tym jego wychowanie i wykształcenie, a także ogólną sytuację, w jakiej się znalazł, że nie wspomnę o tych paskudnych zastrzykach, to postępowanie jego wydaje się raczej logiczne.

Powell skinął głową. Następnie zwrócił się do zwiercznika i zapytał:

— A jaki jest stan Atwooda?

— Będzie żył, przynajmniej przez pewien czas. Nieraz zastanawiałem się nad jego porządną niezdarnością. Jak na idiotę, jakiego udawał, powodowało mu się stanowczo za dobrze. Ale będzie go można bez trudu zastąpić kim innym. Jak wytłumaczyć śmierć Maronicka?

Powell uśmiechnął się od ucha do ucha.

— Zwyczajnie, Policja wprawdzie nie jest szczęśliwa, ale zmusiliśmy ich do zaakceptowania wersji, zgodnie z którą mordca ze wżgorza Kapitola popełnił samobójstwo w miejskiej toalecie na National Airport. Trzeba było, oczywiście, dać parę groszy strażakowi, żeby zapominał o tym, co tam zobaczył, ale w gruncie rzeczy nie było z tą sprawą większych kłopotów.

Zadzwoń telefon. Starszy pan podniósł słuchawkę. Wysuchał tego, co miano mu do powiedzenia i odwiesił ją bez słowa. Następnie zaciął guzik umieszczony tuż przy telefonie i drzwi otworzyły się.

Malcolm czuł, że zastrzyk na pobudzenie energii przestaje działać. Przez poprzednie trzy godziny był w stanie granicznym z ostrą histериą i przez cały ten czas gadał bez chwili przerwy. Doktor Loftsi i starszy pan otrzymali sprawozdanie z przebiegu ostatnich sześciu dni skompylowane do trzech godzin. Kiedy skończył, powiedzieli mu, że Wendy żyje i zaprowadzili go do dziewczyny. Spojrzał na nią i nagle zrozumiał, że jest bezgranicznie zadowolony. Stał i patrzył na spokojnie uśpioną dziewczynę, rozglądał się po białym, sterylnym pokoju i nawet nie dostrzegł stojącej przy nim pielęgniarki.

— Wszystko będzie dobrze — powtarzała raz po raz, ale Malcolm nie reagował. Widział jedynie małą obandażowaną głowę Wendy, zarys jej szczupłego ciała pod białymi prześcieradłami, podłączonego skomplikowanym systemem tub i przewodów do dziwnej maszyny.

— O mój Boże — powtarzał szeptem i odczuwał coś w rodzaju mieszanej żalu i ulgi. — O mój Boże!

Powzłowił mu tak stać przez kilka minut, a potem zabrali go do łazienki. Wykąpał się i przebrał we własne przyniesione z jego mieszkania ubranie, ale nawet w nim wyglądał dziwnie.

— Malcolm, siadajcie, drogi chłopcze. Nie będziemy się już dzisiaj męczyć — starszy pan rozciągał wszystkie swoje uroki, ale nie robiło to żadnego wrażenia na Malcolmie.

— Nie martw się o nic. My się teraz wszystkim zajmujemy. Jak się dobrze wypiszesz i porządnie odpocznesz, poprosimy cię, żebyś przyszedł do nas, a wtedy porozmawiamy sobie o różnych rzeczach. Nie masz chyba nic przeciwko temu, nieprawda, drogi chłopcze?

Malcolm spojrzał po kolei na trzech siedzących w pokoju mężczyzn.

— Nie mam chyba wyboru, co?

Starszy uśmiechnął się, poklepał Malcolm'a po plecach, powiedział jeszcze kilka zdawkowych słów i odprowadził go do drzwi. Kiedy powrócił na swój fotel, Powell spojrzał na niego pytającym wzrokiem.

— No cóż, to chyba koniec naszego Kondora.

Oczy starszego pana zabłysły.

— Nie bądź tego taki pewny, mój drogi Kevinie. Nie bądź taki pewny.

KONIEC

— 132 —

Samochody napędzane metanolem lub wodą i benzyną

W zakładach popularnego Volkswagena w Wolfsburgu (RFN) rozpoczęto produkcję pierwszych samochodów wyposażonych w silniki, które pracują na mieszance metanolu i benzyny. Samochody te — jak wynika z badań testowych — pozwalają nie tylko na znaczne, bo sięgające ok. 50 proc. zmniejszenie zużycia tradycyjnego paliwa, lecz również nie powodują większego skażenia powietrza spalaniem niż normalne, benzynowe.

Ciekawostką jest fakt, iż nowe paliwo może być stosowane również w innych pojazdach, które dotychczas pracowały na czystej benzynie. Cała operacja polegająca na zmianie niektórych części tradycyjnego gaźnika i kilku uszczelce, nie powinna przekroczyć 25-30 marek zachodniemieckich, a więc ok. 11-23 dolarów USA.

Należy podkreślić, iż metanol jest jednym z najprościej uzyskiwanych związków chemicznych i może być wytwarzany zarówno z gazu ziemnego, jak i węgla, przed którym — jeśli eksperyment wolkswagena zostanie ulepszone — otwierają się nowe szerokie zastosowania. Inna nowość z tego cyklu, są też wyniki badań przeprowadzonych z nowym typem silnika wodno-benzynowego przez zespół naukowców z uniwersytetu w Kaiserslautern i tu — podobnie jak w zakładach Volkswagena — uzyskano bardzo interesujące wyniki, które rokują nadzieje na dalsze oszczędności benzyny. Specjalnie przystosowany do tego rodzaju wodno-benzynowej mieszanki silnik typu „Otto” daje możliwości niemal 25 proc. zmniejszenia zużycia benzyny przy tej samej mocy całkowitej wylaminowaniu zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem mieszanki.

JUŻ JUTRO!

„Trzecia twarz Roberta Waldena”

— nowa powieść
pióra znanego łódzkiego
pisarza
Andrzeja Makowieckiego

JUŻ JUTRO!

Trąba powietrzna nad W. Brytanią

Nad Anglią i Szkocją szaleje wichura i pada ulewny deszcz. We wtorek rano trąba powietrzna nad Newmarket w hrabstwie Suffolk wyrządziła znaczne szkody mieszkańcom tego miasta. Według danych policji, przeszło 100 domów zostało w większym lub mniejszym stopniu uszkodzonych. Huragan porwał samochody osobowe. Kilka osób w poszłym wieku doznało szoku ner-

wowego. W Yorkshire drzewo wyrwane z korzeniami swoim upadkiem spowodowało śmierć jednego z auto-mobilistów. W Wiltshire na wschód od Wymborne, Anglii, komlin runął na dach sypani dach, raniąc dwoje z nich. Liczne tordzie rybaki zaskoczone sztormem na Morzu Irlandzkim musiły wyzwać na pomoc statki ratunkowe.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 3 stycznia 1978 roku zmarł w wieku lat 78, nasz najukochańszy Mąż, Ojciec i Dziadek

S. + P.

STANISŁAW ŚMIGIELSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 stycznia br. o godz. 14.30 na cmentarzu na Mani.
Pozostają pogrążeni w głębokim żalu

ZONA, SYNOWIE, SYNOWA, WNUCZKA I POZOSTAŁA RODZINA

W dniu 31 grudnia 1977 roku po krótkich i ciężkich cierpieniach odszedł od nas na zawsze, nasz najukochańszy Mąż, Ojciec, i Brat

S. + P.

LUCJAN NOWAKOWSKI

były oficer WP, uczestnik kampanii wrześniowej, obrońca Miaww i Warszawy, leniec oflagu.

Odniesiony Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi. Pogrzeb odbędzie się dnia 5 stycznia br. o godz. 12 na cmentarzu rzym.-kat. przy ul. Ogrodowej, o czym powiadamiają pogrążeni w głębokim bólu

ZONA, SYNOWIE, SYNOWA, SIOSTRA I POZOSTAŁA RODZINA

Dnia 9 stycznia 1978 roku o godzinie 19 odbędzie się w kościele św. Krzyża w Łodzi nabożeństwo żałobne w intencji zmarłej 16 listopada 1976 roku w Katowicach i tam pochowanej

S. + P.

EUGENII Z MACIEJEWSKICH

I voto DERKOWSKA,

II voto BEŁOHLAREK,

emerytowanej długoletniej pielęgniarki — przełożonej Poradni Przemysłowej przy Zakładach im. Harnama w Łodzi.

Zyczliwym pamięci i serdecznego o Niej wspomnienia wdzięczne będą

SIOSTRA I SIÓSTRZENICA

Wszystkim Przyjaciółom, Siostrzom i Rodzinie, a w szczególności: Pracownikom Sp. ni Pracy Chem. „Xenon” za okazaną po-moc i serce oraz wzięcie udziału w uroczystościach pogrzebowych najukochańszego Męża i Ojca

S. + P.

TOMASZA LEONA
BRYNKIEWICZA

serdeczne podziękowanie składają pozostający w nienulonym bólu

ZONA, CORKI I ZIEĆ

Dnia 3 stycznia 1978 roku zmarł opatrzony św. sakramentami

S. + P.

WŁADYSŁAW
WOŹNIAK

Pogrzeb odbędzie się dnia 6 stycznia 1978 roku o godz. 12 na Cmentarzu Komunalnym Zarzew (w części katolickiej).

ZONA, CORKI I ZIEĆ

I WNUCZKA

W dniu 2 stycznia 1978 r. ode-szła od nas na zawsze, nasza naj-ukochańsza Matka, Babcia i Sio-szra

STANISŁAWA
GROSMAN

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 stycznia br. o godz. 14 w kaplicy cmentarza na Mani.

Pozostają w głębokim smutku
SYN z ZONĄ I RODZINA

Z głębokim żalem zawiadamia-my, że w dniu 1 stycznia 1978 i zmarł w wieku 64 lat najukochańszy Ojciec i Dziadek

MGR INŻ.

KAZIMIERZ
SZCZERBANOWSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 stycznia br. o godz. 12 z domu przedpogrzebowego Cmentarza Komunalnego na Dołach, o czym powiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

SYN, SYNOWA I WNUCZKA

DP

DZIENNIK POPULARNY — dziennik Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa-Książka-Ruch” Wydawca: Łódzkie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch” Redaguje Kolegium Redakcyjne kod 00-103 Łódź, Piotrkowska 98 Adres pocztowy: „DP” Łódź, skrytka nr 99 Telefon: centrala 293-00 łączący ze wszystkimi działami Redakcji naczelny 325-64 Z-ca redaktora naczelnego 307-7 Sekretarz odpowiedzialny II sekretarz 204-75 Działy miejskie 341-10, 337-47, sportowy 208-95 ekonomiczny 228-32 wojewódzki 223-05 dział listów i interwencji 303-04 reklamacji nie zamówionych redakcja (nie zwraca), kulturalny 621-60 „Panorama” 307-26 dział społeczny i fotoreporterzy 578-97 Dział Ogłoszeń 311-50 (za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada) Redakcja nocna 869-65 868-78 Cena prenumeraty: rocznie 312 zł półrocznie 156 zł, kwartalnie 78 zł Prenumerata przysyłana Oddziału RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach na 1 kwartał, i półrocznie oraz cały rok do 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty Zakłady pracy instytucje i organizacje składają zamówienia na prenumeratę w miejscowym oddziale RSW a w miejscowościach, w których nie ma tego oddziału, w urzędach pocztowych bądź u doręczycieli. Natomiast prenumeratę indywidualnie wyciągnąć w urzędach pocztowych bądź u doręczycieli. Exemplary archiwalne „Dziennika” są do nabycia w sklepie „Ruch” Łódź, Piotrkowska 98

Gdzie diabeł nie może...

Stare przysłowie sprawdza się nie wiadomo który już raz, choć określenie „baba” pasuje do Eli jak... kwiatek do kołucha. Ale zaczniemy od początku — Elżbieta Strzelecka oprócz własnych zajęć, wynikających z nader poważnie traktowanych studiów na Wydziale Budownictwa, jest także szefem Komendy Uczelnianej OHP w Politechnice Łódzkiej.

Dodajmy od razu, że dwa lata tej odpowiedzialnej przecież pracy społecznej zawodowa nie-dawno czwartym miejscem wśród wszystkich komend uczelnianych w Polsce Uzyskała je za pracę w Czeladzi. Ale tak naprawdę, zaczęło się wszystko nieco wcześniej. Jeszcze podczas zerowych praktyk robotniczych. Sprawa nie jest nowa. Nie ma chyba w Polsce człowieka, który nie wiedziałby, że ich efekt jest mniej niż żaden. Ale też przyszli adepci sztuki budowlanych, przychodzący na uczelnię z pełnym zapalem, samozaparciem i głową nabita marzeniami, lepiej niż inni zdają sobie sprawę z jałowości tego przedsięwzięcia.

— Zastanawialiśmy się nieraz, dlaczego przedsiębiorstwo pozwala sobie na luksus zatrudniania przez miesiąc, wprawdzie za niewielkie pieniądze, ale jednak, ludzi, z którymi autentycznie nie wie co począć.

Spodziewaliśmy się, że nauczmy się budowy, coś wyniesiemy z tej roboty. Opiekun z ramienia uczelni pokazał się raz, zapłacił co słychać i zniknął. Z kolei opiekun z ramienia SZSP był dwa razy — raz z biletem tramwajowym, a raz na jakiejś imprezie. Kierownik budowy raczył z nami rozmawiać dwa razy. I było to wielkie szczęście.

Zdaje się, że te niewesołe doświadczenia coś jednak dały, bo kiedy dwa lata później Ela wraz z grupką kolegów przystąpiła do organizowania studenckiego hufca wakacyjnego OHP miało to być zaprzeczenie wszystkim żywym doświadczeniom, z jakimi się spotkali. Zaczeli od podpisania umowy, żmudnego wynegocjowania wszystkich podstawowych spraw. Potrafili nawet przekonać dzianą, który zgodził się na powołanie hufca z obowiązkiem praktykami, jakie studenci Wydziału Budownictwa powinni odbywać.

Hufiec w Czeladzi, ten ubiegłoroczny, ulokowany był przy Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego. Wbrew nazwie, wykonuje on także wiele ciekawych robót usługowych. Jedną z nich były prace przy ratowaniu osiadającego budynku Zjednoczenia Przedsiębiorstw Budowlanych w Katowicach. Zastosowano tam znaną doskonale metodę Cebeliowicza.

— Dla nas najważniejsze było to, że mieliśmy przygotowanych 12 różnych frontów robót, był nadzór fachowy, pełny dostęp do dokumentacji, prac technicznych i... do ludzi. Oni się tam autentycznie uczyli, że nasi studenci naprawdę interesują się robotą, że chcą, by im tłumaczono co, po co, dlaczego tak, a nie inaczej. Robiliśmy prace geodezyjne, murowaliśmy w zakładzie prefabrykacji roboty, kielichowe stopy cementowe. Nawet narodziły się tam dwa małe pomysły racjonalizatorskie. Chodziło o to, by nie trzeba było za każdym razem do kolejnej stopy robić nowego szalunku.

Dzisiaj, po dwuletnich doświadczeniach KU OHP posiada prawo wnioskowania o zaliczenie praktyk na podstawie przebiegu pracy w hufcu. Dzisiaj już wszyscy chcą jechać na OHP chociaż niedawno jeszcze wielu wydziałało na „babiskie pomysły”. W Czeladzi też będą na nich czekać w tym roku. Zdobyli sobie sympatię nie tylko rzetelna praca Urzędził w Czeladzi wystawę, pokazywali dorobek łódzkich architektów, projektowali domy jednorodzinnych, projekt zagospodarowania przestrzennego Łodzi, pokazali szeroki prze-

krój umiejętności i zdolności łódzkich studentów.

Będą więc na nich czekać w Czeladzi, w Olstynie i w Słupsku. Tych 200 osób uczestniczących w ubiegłorocznej akcji OHP dobrze przysłużyło się sprawie. Dzisiaj chcieliby jechać na OHP także i z innych wydziałów. Rektor zezwolił na zabranie z praktyk już 500 osób. Ale Ela ma znowu nowe pomysły.

— Chcemy wziąć „w pach” zamek w Książu koło Wałbrzycha. No, nie cały! Od tego są tam specjaliści. Ale to jest tak piękny obiekt, a przy pracach rekonstrukcyjnych i renowacyjnych można się bardzo wiele nauczyć. Więcej już w marcu jedzie tam grupka. To będą ci, którzy potem w lecie poprowadzą cały hufiec.

Teraz w przerwie semestralnej, będziemy trzy godziny pracować, a pozostałe trzy godzinny przeznaczamy na kontakty z ludźmi, z władzami lokalnymi. Taki hufiec trzeba dobrze przygotować, żeby efekt był naprawdę dobry i to dla obu stron. Przede wszystkim, dla samego zamku. No, a chcemy przecież zaprosić na nasz hufiec kolegów z Drezna, Sofii, z Gruzji i Wilna. Chyba udam się zrobić w Książu dwa turnusy. Zresztą, przyjedziesz, to sam zobaczysz.

Wydało się, że studenci z Politechniki Łódzkiej wyciągnęli ze swoich pierwszych praktyk robotniczych wnioski najlepsze z możliwych. Najważniejsze jest chyba to, że nie poprzestali na wnioskach, skwitowaniu minusów i żalosnym kiwaniu głowami. Potrafili pokazać, czego się dzieje, temu nauczyli — dobrej organizacji, właściwego przygotowania, dobrej rzetelnej pracy. Może dzięki tym hufcom za kilka lat nasze łódzkie placówki budowlane przestaną przypominać bezładne rumowiska, wszystkiego co potrzebne i niepotrzebne?

Może później, we własnej już, samodzielnej pracy kontynuować będą dobre, junaćkie tradycje? To dobra szkoła. Szkoła umiejętności i charakteru. I dobrze też, że władze uczelni potrafiły wykorzystać ten młody zapal, a nawet... bunt.

Wykorzystać go dla praktycznego szkolenia przyszłych budowniczych przyszłej Łodzi.

— Eli, hufiec oprócz praktyki, nauki, ma dać także studentowi rzetelny kawałek grosza za rzetelną robotę.

— No jasne!

— A co sama zrobisz z tymi pieniędzmi?

— Jęde na wakacje do Gruzji. Biorę aparat i kolorowe klisze. Widzisz, mam autentycznego blika na punkcie gruzińskich cerkwi. To fantastyczne budowle, a naiekawszą jest sprawa tajemniczych tamtejszych starców mistrzów. Tajemnica dotyczy akustyki wnętrza. Jest jedyna i niepowtarzalna. Okazuje się, że przeważnie decyduje o niej jakiś drobiazg, jakiś mało znaczący detal wnętrza, czasem tylko ozdoba.

Kiedy restaurowano tibiłską opłere, okazało się, że sala jest głucha. Nie słychać nikogo ze sceny. Badali i mierzili miesiącami. Wreszcie okazało się, że restauracja była wierna, ale zabrakło jakiegoś gałazki wśród rzeczeń nad sceną. Gdy zrobiono pierwszych parę listków, akustyka zaczęła się poprawiać, a gdy skończyli całą, była już idealna.

I to jest tajemnica, której dotąd nikt nie może rozgryźć. W każdej z tamtejszych cerkwi jest to samo. Dlatego ich śpiewy mają takie niepowtarzalne brzmienie.

— I masz nadzieję, że uda ci się?

— Coś ty! Na to trzeba by chyba lat studiów i pracy. Chociaż, niektórym też się zdarza, że wygrawia w totka.

— Ale najpierw trzeba wysłać kupon.

— Więc wysyłam, od pierwszego roku studiów.

LESZEK RUDNICKI

PODZIWIWIŁAM TE KOBIETY

Wielkie, wspaniałe — tak wyglądają Zakłady Przemysłu Pończosznego „Feniks” oglądane z zewnątrz. Jeśli ktoś ma słabość do olbrzymich kubatur — może być usatysfakcjonowany. Architektoniczna potęga nie musi iść jednak w parze z rachunkiem ekonomicznym. Dyrekcja nowego „Feniksa” — mając wprawdzie powody do satysfakcji — daleka jest od samozachwyty.

Przedsiębiorstwo (przypomnijmy: jest to inwestycja odtworzeniowa starego zakładu) rodziło się w bólach i choć chciałoby się o tym jak najszybciej zapomnieć — po prostu nie sposób. W uroczystym dniu przecięcia wstęgi było, ni mniej ni więcej a — jak skrupulatnie wliczono — ponad tysiąc „niedoróbk” budowlanych. Nie zabrakło również symbolu: między piętami utknęła winda z dostojnymi gośćmi przybyłymi na uroczystość.

— Ale to w końcu nie taki znowu istotny drobiazg! Ważniejsze wówczas było to, że nowy „Feniks” pracował już niemal pełną parą. Bo choć oficjalnie oddanie przedsiębiorstwa przypadło w lipcu ub. roku, to okres dochodzenia do projektowanych zdolności produkcyjnych zaczął biec w pierwszych dniach stycznia 1977 r. Z wszystkich konsekwencjami — koniecznością pracy w nie wykończonych halach, przeprowadzka części maszyn ze starej fabryki, w końcu — tłumaczeniem się czestym, a gestym, z nie najlepszej jakości pończoch, rajtuzów i skarpet.

Te wszystkie okoliczności mogły co prawda usprawiedliwiać, ale tu w zakładzie dawano co najwyżej do zrozumienia, że nie ułatwiają one codziennej roboty. „Feniks” może być zresztą klasycznym przykładem inwestycji, z którą wiązało się i wiąże sporo nadziei, ale

ich urzeczywistnienie nie przychodzi wcale łatwo.

W opracowanych teoretycznie założeniach wszystko było znacznie prościej: nowy zakład o powierzchni 3,5-krotnie większej od starego przedsiębiorstwa, wyposażony w nowoczesne maszyny i przyzwolite zaplecze socjalne, dostarczać powinien

DWA RAZY WIĘCEJ WYROBÓW PONCZOSNICZYCH.

w domyśle: lepszych jakościowo, nowocześniejszych wykonanych i opakowanych.

Mocnym atutem tego gigantycznego przedsięwzięcia — nakłady na budowę „Feniksa” przewiosły 1,300 mln zł — mieli być pracownicy — wyprobowani, z wieloletnim stażem; tacy, na których można liczyć. I rzeczywiście atut ten okazał się summa summarum nie do przecięcia, choć powiększona o 1/3 załoga ciągle zdaje ten wale niełatwy egzamin ofiarności, rzetelności, w końcu — kondycji psychicznej.

— To wcale nie przesada. Choć nazw zawodów poszczególnych pracowników nie zmienili się, to przecież innego rytmu pracy wymaga obsługa nie 15 a 25 maszyn

pończosniczych. Innych umiejętności — obsługa automatów do pakowania i szeregu nowych, nieznanych dotąd urządzeń. A do tego wszystkiego — nowa technologia produkcji, nie dopracowany system organizacji pracy, dokonana w biegu zmiana profilu wytwarzania (raituzy stanowią miast 80 procent, jedynie połowa produkcji) no i niemały problem z nowymi pracownikami.

W dyrekcji słysze: ten dodatkowy tysiąc „nowych” ciągle się zmienia. W przedsiębiorstwie zostaje przeciętnie co drugi kandydat na rzetelnego pracownika.

W dziennej pracy u nas, co prawda, wykwalifikowani pończosznicy, ale przyzwyczajeni się do nowej maszyny

— JAK DO ŻONY —

musi potrać. Jakość wyrobów z tych urządzeń nie jest więc najlepsza, ale czas pracuje na naszą korzyść.

W fabryce, z kolei, formowaniem i przygotowaniem do szycia pończosniczych półfabrykatów zajmują się 300-osobowy „babski” zespół. Są to w większości nowe pracownice, które zaledwie przed paru miesiącami rozpoczynały naukę zawodu. Dyr. naczelny „Feniksa”, J. Kołodziej: — Ten czas wspólnej pracy zmienił już sytuację. To już prawdziwe „feniksianry”, od których można wymagać...

Pracownice szwalni, znające na wylot swój fach, musiały również sprostać nowym sposobom szycia rajtuzów formowanych, w dodatku kolorowych. — Nie widzę cieniowej nitki — białąla niedająca szwaczka. Wydatność leciała na łeb na szyję. Tak było przez 2-3 miesiące.

Pozostała jeszcze wykończalnia i jej to pracownikom przypisuje się przede wszystkim niemały udział w osiągnięciu planowanej zdolności produkcyjnej — we wrześniu ub. roku, a więc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, które nie uwzględniały opóźnień budowlanych. Co ważniejsze, wynik ten — uzyskanie produkcji miesięcznej rzędu 317 mln zł — utrzymano przez kolejne 3 miesiące.

Oceniając pracę „Feniksa” od strony buchalterycznej — tylko pogratulować. Pozostałe jednak jeszcze

CENA ZWYCZYSTWA,

ale o tym mówi się raczej niechętnie. Wiadomo — był to czas szczególnej mobilizacji, gdzie czas słowo jak „ofiarność” i „zrozumienie sytuacji przedsiębiorstwa” nie miały w sobie nic ze sloganu.

— Ja to podziwiałam kobiety — zwierzyła mi się mistrzyni z wykończalni, Zofia Książek — musiały przecież przeżyć i zakwalifikować do wysiłku niemal dwa razy więcej towaru niż w poprzednich miesiącach. Same przychodziły do mnie: pani Zosiu — jak z tym planem, bo jeśli będzie trzeba...

„Feniks” pracuje więc od trzech miesięcy na pełnych obrotach. W sklepach — coraz więcej opakowanych w estetyczne pudełeczka rajtuzów „mini” i „midi”. Pełny sukces? Ani przedstawiciele dykcji, ani klienci nie odpowiadają „tak”. Tym ostatnim marza się rajtuzy i pończochy bardziej wyśmienione i trwałe. Tym pierwszym — bardziej ustabilizowane warunki pracy: tyle jest przecież jeszcze do zrobienia i dopracowania. (Jak by nie było — 75 proc. rajtuzów na naszym rynku pochodzi właśnie z tego przedsiębiorstwa.)

— Najgorsze mamy już chyba za sobą — twierdzi dyr. Kołodziej. — Jesteśmy teraz na dobrej drodze. W przedsiębiorstwie nie ma ideału i żadnych świętości. I nigdy nie jest tak dobrze, by nie mogło być lepiej...

BOGIA TARNOWSKA

Anna Tyszecka

Fot.: A. Wach

Prawo i życie

Mieszkaniec ulicy Piaskowej w Tomaszowie Maz. Władysław F. oglądał wieczorem program telewizyjny, kiedy nagle mieszkankie rozśmiały się blaskiem. Wybiegli na ulicę. Na wysokości jego domu stał nie oświetlony samochód „Star-Osinobus”. Po chwili ruszył w kierunku zakładów „Chemiteks-Wistom”, nie zapalając świateł...

Kazimierz K. prowadził autobus w kierunku Glinnika. Miał zakłady „Chemiteks-Wistom” po godz. 18 i wjechał na ulicę Luboszewską. Zauważył cower leżący na jezdni a obok czarną Zatrzymał autobus, wyszedł. W pobliżu środka jezdni w odległości piętnastu metrów od roweru leżał mężczyzna. Złł jeszcze. Zmarł nim przybył lekarz. Biegły stwierdził po sekcji zwiłok: urazy głowy oraz tułowia powstałe od uderzenia (po prawej stronie) o dużą, krawędziasta powierzchnię, jaką może być część pojazdu mechanicznego.

W czasie sekcji pobrano do badań porównawczych włosy denata oraz ślady smaru z tego dion. Nie były to jedne ślady do ekspertyzy którą wykonała pracownia Wydziału Kryminalistyki Komendy Wojewódzkiej MO w Łodzi.

Około godz. 20 Władysław S. prowadził samochód z przyczepą przez miejscowość Luboszew w kierunku Tomaszowa. Z przeciwnego kierunku jechał nieznany widmo „Osinobus”. Poruszał się po całej jezdni bez świateł. Po drodze uderzył także w słup trakcji elektrycznej przewracając go. Stąd właśnie pojawił się ów niezwykle blask w mieszkaniu Władysława F. Stamtąd jechał nie oświetlonym pojazdem i najechał na prowadzącego poboczem rower Franciszka D.

W dochodzeniu ustalono kto prowadził samochód siejąc grozę i śmierć: 30-letni

Bogusław R. 11 lutego rozwoził pracowników do miejsc ich zamieszkania. W godzinach popołudniowych był w Tomaszowie, gdzie pił alkohol (Następnego dnia po wypadku analiza pobranej u niego krwi wykazała obecność alkoholu w ilości 1,18 prom). Twierdził, że tylko pół litra wódki spożył we dwóch z wujem. Zdaniem biegłego ta ilość alkoholu wypiła porządniego dnia wieczorem nie mogła spowodować takiego stężenia. Musiał wypić więcej. Samochód — po wypadku, nie interesując się losom potraczonego człowieka — dojechał do ciemku do... rowu przy zabudowaniach swojej teściowej, u której mieszkał z rodziną. Tam ukrył się.

Jeden ze świadków słyszał jak teściowa Bogusława R. mówiła że zięć przyjechał „pijany jak baba” i ukrył się. A szwagier zakomunikował następnego dnia

posiadał także prawa jazdy, bo wcześniej został mu zabrane przez funkcjonariusza MO z Inowłódza za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwym. Doleżałac do skrzyżowania pijany kierowca zamierzał ominąć wysypkę. W tym czasie przechodziły jezdnią w kierunku dworca dwie osoby. Najechał na nie nie obserwując drogi i nie panując nad pojazdem. Mogł je ominąć, bo były na środku jezdni. Kobieta doznała cięższych obrażeń, mężczyzna natomiast poważniejszych.

W krwi kierowcy stwierdzono obecność alkoholu w stężeniu 2,55 prom.

W ciągu kilku miesięcy odnotowałam kilkanaście wypadków drogowych spowodowanych przez kierowców prowadzących pojazdy w stanie nietrzeźwym. W

każdym miesiącu roku, kiedy otrzymuję informacje o popełnionych przestępstwach — drogowe wypadki zajmują jedną z czołowych pozycji. Wśród nich przeważają zdecydowanie wypadki spowodowane po pijanemu, a ich śmiertelne skutki nie należą do rzadkości.

Określ tomaszowski nie stanowi zresztą wyjątku. W ciągu trzech kwartałów tego roku na terenie województwa skierowanego oskarżono 18 osób, które będąc w stanie nietrzeźwym spowodowały wypadki drogowe.

O ostatnim pisaliśmy niedawno: Włodzimierz Nowak, 27-letni mieszkaniec Zielonki prowadząc po pijanemu samochód zabił dwie kobiety jadące rowerami z przeciwnego kierunku. Jedną z nich była w 8 miesiącu ciąży. Niedawno też skazano 32-letniego Tadeusza Sikorskiego z Żyrardowa — kierownika zespołu usług projektowych — na 3 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów na 7 lat. Był w stanie nietrzeźwym. Wyurzył „w Polskę” pojazdem niesprawnym, rozwinął szybkość 90-100 km/god.

Nieustające zagrożenie

o pełnej nieświadomości Bogusława R. co do sposobu znalezienia się w domu. Rodzina broniła go kłamstwami i on posługiwał się analogiczną metodą obrony nie przyznając się do pobawienia życia człowieka. Przeprowadzono bardzo szczegółowe dochodzenie wraz z odtworzeniem przebiegu makabrycznej fazy. W świetle zebranych dowodów, opinii biegłych, ekspertów, ekspertów śladów uszkodzeń samochodu i zeznań świadków jedno wynika: Bogusław R. naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadząc pojazd po pijanemu, najechał człowieka i spowodował jego śmierć.

Oto następny wypadek, który tylko dzięki szczęśliwym zbiegowi okoliczności nie zakończył się utratą życia przez dwie osoby: Jerzy Ciach 28-letni pracownik tomaszowskich zakładów, prowadził 22 maja br. samochód „Skoda” w kierunku ulicy Dworcowej. Była z nim pasażerka. Oboje znajdowali się w stanie upojenia alkoholowego. Kierowca nie

T. P.: Od 12 do 31 grudnia mam planowany urlop wypoczynkowy, ale w tym czasie, dokładnie w święta biorę ślub. Czy wobec tego należny mi 2-dniowy urlop okolicznościowy mogę wykorzystać później — w styczniu?

RED.: Zwolnienie okolicznościowe przysługuje pracownikowi wtedy gdy zaistnieje określona przepisami okoliczność uzasadniająca udzielenie go. Stąd też przesuwanie urlopu okolicznościowego na czas późniejszy jest niedopuszczalne. Brak jest też podstaw prawnych do wypłacenia pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za czas nie wykorzystanego przez niego, a należnego mu w określonym czasie zwolnienia. (h)

ŁĄCZNY DOCHÓD

B. R.: Jesteśmy młodym małżeństwem. PKO udzieliło nam bezgłównego kredytu na wyposażenie mieszkania. Dotąd dochody nasze znacznie przekraczały granicę upoważniającą do ubiegania się o pomoc materialną ze środków zakładowego funduszu socjalnego. Ale sytuacja zmieniła się w momencie gdy urodziło się nam dziecko. Złożyłam więc wniosek do swego zakładu o pomoc przy spłacie kredytu. Mimo pozytywnej opinii o mnie rozpatrzone go odmownie, gdyż dopatrzono się wyżej niż przewidują przepisy przeciętnej — jako że wliczono do niej i „trzykrotną” moją i męża.

RED.: Uchwała nr 101 Rady Ministrów opublikowana w MP 17/77 stwierdza, że pomoc może być udzielona pracownikowi, jeśli jest on zatrudniony w uposażonym zakładzie nie mniej niż trzy lata, wyróżnia się w pracy zawodowej i społecznej, a łączne dochody uzyskiwane przez oboje małżonków z pracy i innych źródeł nie przekraczają 2.500 zł na jednego członka rodziny. Wysokość dochodów ustala się zaś, biorąc za podstawę przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie w roku ubiegłym.

Jak wynika z tego, zakład postąpił prawidłowo, wliczając do dochodu pani rodziny również i nagrodę z funduszu zakładowego. (h)

W SŁUŻBIE ZDROWIA

D. L.: Jestem pracownikiem służby zdrowia, a szarżem rentą. Fakty te zezwalają mi na pracę w pełnym wymiarze godzin i na pobieranie 60 proc. należnych mi świadczeń z ZUS. Niedawno przeczytałam jednak, że od nowego roku i pracowników służby zdrowia obejmą ogólne przepisy. Proszę o bliż-

od i do CZYTELNIKÓW

Kombatancie uprawnień

Dwa lata temu weszła w życie ustawa o świadczeniach dla kombatantów i byłych więźniów obozów koncentracyjnych. Część uprawnień do przewidzianych w ustawie świadczeń została ułatwiona wszystkim niezbędnym formalnościom od razu, to jest jeszcze w 1976 r. Ale wielu wystąpiło z wnioskiem o uznanie ich za kombatantów dopiero w 1977 r. I od tej grupy czytelników otrzymaliśmy w ostatnich tygodniach ubiegłego roku szereg zapytań dotyczących przede wszystkim tego, do jakiego terminu mają prawo do takich świadczeń przewidzianych w ustawie jak renty, dodatkowe urlopy, dodatki służbowe itp. Niemalże wątpliwości sprawia też nadal to, że do jednych świadczeń lata działalności kombatanciej liczy się w wymiarze podwójnym, a do innych w pojedynczym.

Zacznijmy od kombatancich rent i emerytur. Jeżeli wniosek o nie został złożony jeszcze w 1976 r., to nawet jeżeli zainteresowany, ze względu na obiektywne trudności związane z uzyskaniem niezbędnych dokumentów, bądź dowodów zastępczych otrzymał kartę kombatancja dopiero w następnym roku zachowuje prawo do świadczeń z ZUS za cały 1976 r. Natomiast gdy wniosek został złożony później, po dniu 31 grudnia 1976 r., to ZUS może przyznać rentę lub emeryturę tylko na ogólnie obowiązujących zasadach, a więc za trzy miesiące wstecz, licząc od daty otrzymania wniosku.

Przy ustalaniu uprawnień do renty lub emerytury okres kombatancji liczy się podwójnie. Natomiast przepisy nie przewidują podwójnego zaliczania go do innych świadczeń należnych pracownikowi od zakładu np. takich jak nagrody jubileuszowe, dodatki stażowe.

Ważnym uprawnieniem, o które pyta się wielu czytelników, jest możliwość wliczenia lat działalności kombatanciej do stażu pracy warunkującego przyznanie dodatku stażowego w danym przedsiębiorstwie. I tu również zyskali ci, którzy wcześniej rozpoczęli starania o weryfikację. Paragraf 10 rozporządzenia ministra pracy, płac i spraw socjalnych oraz ministra ds. kombatantów z dnia 18 grudnia 1975 r. przewiduje bowiem, że dodatek za staż przyznany lub podwyższony na podstawie wniosku, zgłoszonego do 31 grudnia 1976 r., wypłaca się począwszy od dnia 1 stycznia 1976 r. Zaś gdy wniosek został zgłoszony po tym terminie dodatek wypłaca się od dnia zgłoszenia wniosku. I tu bardzo istotne wyjaśnienie.

Odpowiedzi redakcji

A. ZALEWSKI. Prosimy o osobiste lub telefoniczne skontaktowanie się z nami. Tel. 303-04 w godz. 10-15.

Za wniosek uważa się każde wystąpienie pracownika o wypłatę dodatku, chociażby nie było ono jeszcze udokumentowane zaświadcze-

niem ze ZBoWiD. Jest jednak rzeczą zrozumiałą, że zakład może podjąć wypłatę dopiero po przedstawieniu przez pracownika karty kombatanciej.

Spora nieporozumień budzi też nadal sprawa przyznawania kombatantom urlopów wypoczynkowych w zwiększonym o 10 dni wymiarze. Choć przepisy wyżej wymienionego rozporządzenia nie uciążliwie odwołują się do dodatkowych urlopów od terminu złożenia wniosku do ZBoWiD, wiele zakładów zaczęło stawiać ten wymóg we własnym zakresie. I stąd w roku ubiegłym niejednemu kombatantowi odmówiono dodatkowego urlopu za rok 1976. Ponieważ sprawa ta budziła spore nieporozumienia, w 1977 r. wyjaśnił ją „Przegląd Związkowy” a następnie „Służba Pracownicza” w lipcowo-sierpniowym biuletynie, podkreślając, że uprawnienie do zwiększonego o 10 dni urlopu wypoczynkowego, w uznaniu szczególnych zasług tych, którzy walczyli za ojczyznę, lub przeszli ciężkie obozowe koncentracyjne, przysługuje od dnia wejścia w życie ustawy, a nie od daty wydania zaświadczenia przez ZBoWiD. Jeśli zaś osoba uprawniona do zwiększonego urlopu nie wykorzystała go w 1976 roku, bo zmie-

nia tymczasem pracę — zobowiązany do udzielenia dodatkowego urlopu w wymiarze 10 dni — jest ten zakład pracy, który udzielił wówczas pracownikowi urlopu w wymiarze podstawowym.

I jeszcze jedna uwaga. Zwiększone urlopy należą się tym kombatantom, którzy nie korzystali dotąd z urlopów w dodatkowym wymiarze, chyba że ten dodatkowy urlop należał się im z racji pracy na stanowiskach szkodliwych dla zdrowia. Ponieważ do urlopów wypoczynkowych w zwiększonym wymiarze mają zastosowanie przepisy Kodeksu Pracy — urlopy te, podobnie jak inne wypoczynkowe, powinny być wykorzystane w tym roku kalendarzowym, za który kombatantowi przysługują. Ale jeśli z jakichś względów uprawniony do dodatkowych wolnych dni pracownik nie wykorzysta ich w terminie, wówczas powinny mu być udzielone do końca pierwszego kwartału następnego roku. Prawo do tych urlopów nie wygasa bowiem w razie niewykorzystania ich w przewidzianym terminie. Stąd też zakłady, które nie zaspokoili słusznych roszczeń swych pracowników za rok 1976, powinny uczynić to teraz do końca marca br. (h)

KODEKS PRACY NA CO DZIEŃ

Zakład nie dotrzymał terminu

Jak wykazują sprawy sądowe w łódzkim Sądzie Pracy i US, pracownicy coraz lepiej poznają zasady kodeksu, a służby pracownicze z większym rozeznanie stosują je w praktyce — to jednak nadal daje o sobie znać nieznajomość kodeksowych rozwiązań.

Otóż ta właśnie nieznajomość, podstawowych przepisów, jest przyczyną wielu błędnych interpretacji. W konsekwencji zaś błędnych decyzji, od których pracownik musi się odwoływać do instancji odwoławczych, takich jak komisje terenowe do spraw pracy czy sądy pracy.

Pracownik rozpoczął pracę w zakładzie, który dopiero się budował. Potem budowlani i monterzy wyjechali na inne place budowy, on zaś przekwalifikował się i został robotnikiem nowo wybudowanego zakładu. W ciągu 15 lat ukończył kursy kwalifikacyjne, technik. Awansował. Przez ostatnie 3 lata pełnił funkcję kierownika wydziału, ale czuł, że praca nie idzie mu tak, jak niegdyś. Napisał więc podanie do dyrektora, prosząc go, aby od następnego miesiąca, przeniósł go na stanowisko mistrza zmianowego, którym był dość długo przed swoim ostatnim awansem. Minął miesiąc, ale odpowiedź nie otrzymał. Właśnie wybierał się na urlop. Przekazał zastępcy całą robotę i poszedł do kadry, żeby dokonać formalności. No i właśnie wtedy dano mu do podpisania nowy awans. Pracownik czytał i oczom nie wierzył. Zaproponowano mu zupełnie inne i o wiele niższe wynagrodzenie. I to już od dnia jego urlopu, aby, broni Boże, za ten czas nie otrzymał swoich obecnych poborów, lecz już te nowe, o wiele niższe.

Nie dziwnego, że takim załatwieniem sprawy pracownik poczuł się mocno urażony. To prawda, że chciał zmienić stanowisko na niższe. Sądził, że w ciągu miesiąca dyrekcja jego prośbę spełni. Tymczasem, nawet ustnie nie poinformowano go,

od kiedy ewentualnie będzie mógł przejąć nową pracę i na jakich warunkach.

Nagle przed urlopem, bez jakiegokolwiek wyjaśnienia, zaskoczono go nowymi, niekorzystnymi warunkami pracy. Od decyzji zakładu pracownik odwołał się do terenowej komisji ds. pracy, która nie dopatrzyła się nieprawidłowości ze strony zakładu. Jednakże Okręgowy Sąd Pracy i US w Łodzi zmienił orzeczenie komisji i orzekł wypłacenie odszkodowania w związku ze zmianą warunków pracy i płacy bez wypowiedzenia.

Zakład wcale nie musiałby odszkodowania wypłacać, gdyby w ciągu miesiąca, czyli w terminie wskazanym przez samego pracownika podjął czynności w zakresie przyjęcia go na nowe stanowisko. Ponieważ zakład wyraźnie nie oświadczył swojej woli w czasie, gdy pracownik był gotów przejść na inne stanowisko i to nawet bez wypowiedzenia zmieniającego, toteż w takiej sytuacji był zobowiązany wręczyć pracownikowi wypowiedzenie zmieniające, ze wszystkimi jego konsekwencjami.

Sąd Najwyższy w wyroku z 25 marca 1977 roku w sprawie IPR 29/77 i IPP 60/76 — wskazał, że pracownik nie może być zaskoczony zmianą wynagrodzenia. Z zasady ochrony tego wynagrodzenia, które stanowi podstawę egzystencji pracownika i jego rodziny, wynika potrzeba wyrównania różnic wynagrodzenia przez pewien okres czasu. Za najbardziej odpowiedni okres SN uznał czas odpowiadający okresowi wypowiedzenia.

Pracownik, uczciwie oceniający swoje zawodowe możliwości, sam zrezygnował z dobrej płatności stanowiska. Ale zakład nie przedstawił mu nowych warunków pracy i płacy w terminie, od którego wyraził on gotowość wykonywania nowych obowiązków. Dlatego więc miałby być w gorszej sytuacji finansowej od tego pracownika, któremu zakład wypowiedział warunki pracy i płacy?

G. BARGIEŁOWA

NIU 303-04

-odpowiada-

szę dane, bo nie chciałbym narazić się na cofnięcie mi renty. RED.: Oto one: Rozporządzenie Rady Ministrów z 2 kwietnia 77 r. przewiduje, że emeryci i renciści zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin, sezonowo oraz dorywczo mogą osiągać na przestrzeni każdego roku kalendarzowego zarobek w granicach do 24 tys. zł, zaś pewna grupa fachowców nawet do 36 tys. zł. Do grupy tej zarządzanie MPP i Spraw Socjalnych zam. w Monitorze Polskim nr 8/77 zostali zaliczeni też pracownicy średniego personelu medycznego wykonujący pracę w zakładach społecznej służby zdrowia, zakładach pomocy społecznej i w zakładach rehabilitacji inwalidów.

W stosunku do pracowników Służby Zdrowia ustalenia te wchodzi w życie 1 stycznia 1978 r. Z tym też dniem zatrudnienie w służbie zdrowia renciści i emeryci, o ile przejdą na niepełny wymiar godzin zatrudnienia zaczyna otrzymywać przyznane im świadczenia w pełnej wysokości. (h)

WŁASNOŚCIOWE NA LOKATORSKIE

N.W.: Posiadam mieszkanie własnościowe typu M-4. Chciałbym zamienić je na mniejsze — też spółdzielcze, ale typu lokatorskiego. Kontrahenta na zamianę znalazłem sam, ale wszystko rozbiło się o to, że spółdzielnia, do której należą moi kontrahenci, zgodę na zamianę uzależniła od zmiany statusu mieszkania lokatorskiego na własnościowe. Nie pomagają argumenty, że ja właśnie dlatego chcę zrezygnować z lokalu własnościowego, gdyż utrzymanie go przekracza moje obecne możliwości finansowe.

RED.: Kwestie przydziału mieszkań na warunkach własnościowego prawa do lokalu, reguluje kilka aktów normatywnych. Podstawowy stanowi uchwała nr 136 Rady Ministrów z dnia 22 maja 1972 roku w sprawie nabywania uprawnień własnościowych do mieszkań spółdzielczych (np. nr 30). Zaden z aktów normatywnych nie przewiduje jednak możliwości zamiany lokalu własnościowego na lokatorski. Toteż, jak informuje nas Woj. Spółdzielnia Mieszkaniowa, tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, takich jak znaczne pogorszenie się warunków materialnych, nie przewidziany wypadek losowy, zarząd spółdzielni po wnioskowym zbadaniu sprawy, może w drodze wyjątku wyrazić zgodę na zamianę mieszkania typu własnościowego na lokatorskie. (h)

W WYJĄTKOWYM TRYBIE

R.Z.: Dla zapewnienia opieki obłożnie chorej matce — miało to miejsce przed wejściem w życie Kodeksu Pracy — zmuszona byłam zwolnić się z zakładu, w którym pracowałam nieprzerwanie 15 lat. Po śmierci matki znowu powróciłam do pracy, ale że przerwa w zatrudnieniu trwała 5 miesięcy i zakład był inny, obniżono mi urlop wypoczynkowy z 26 dni do 14.

RED.: Przed wejściem w życie Kodeksu Pracy obowiązywały inne niż teraz przepisy. I według nich ocenia się wszelkie zmiany zatrudnienia i przerwy w pracy, które miały miejsce przed dniem 1 stycznia 1975 r. Ale w 1971 r. ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów, zamieszczone w Dzienniku Ustaw nr 16/71, przewidujące w razie zaistnienia szczególnych okoliczności możliwość wliczenia poprzednich okresów pracy do okresu zatrudnienia, od których zależy wymiar urlopu wypoczynkowego.

A że do podejmowania decyzji w tej mierze rozporządzenie upoważniało kierowników jednostek nadrzędnych nad zakładami pracy, radzimy zwrócić się z prośbą do dyrektora swego przedsiębiorstwa, o uwzględnienie 5-miesięcznej przerwy w zatrudnieniu i zaliczenie owych 15 lat nieprzerwanej pracy, do wymiaru urlopu. (h)

ZMIANA TERMINU

Z.S.: W naszym zakładzie warunkiem otrzymania wolnej soboty jest wykonanie planu. Ale my, w dwie ostatnie wolne soboty — mimo wypełnionych planowych zadań pracowaliśmy, aby mieć wolny dzień w Wigilię i Sylwestra. Jeden z tych dni byłam w zakładzie, drugi nie, gdyż korzystałam wtedy z urlopu szkolnego. Czy słusznie mój pracodawca żąda, abym odrobiła ten dzień w półgodzinnych ratach?

RED.: Naszym zdaniem oraz Łódzkiego Zespołu Pomocy Prawnej, z którym przekonsultowaliśmy Pani pytanie — żądanie zakładu jest bezpodstawne. A to dlatego, że zakład — udzielając Pani urlopu szkolnego w dniu będącym dniem pracy dla całej załogi — z racji przesunięcia terminu wolnego dnia — nie może równocześnie domagać się aby odrobiła Pani opuszczony dzień kiedy indziej, bo wówczas zakład anulowałby udzielony Pani urlop okolicznościowy. (h)

ZASTĘPCZA TRASA

ST. K.: Czy na okres przebudowy ul. Główniej, nie należałoby inaczej niż dotąd rozwiązać problem zastępczej trasy dla tramwaju linii 10. W obecnej sytuacji mieszkańcy Widzewa i Kozin pozbawieni są zupełnie połączenia ze śródmieściem, a dziesiątki na odcinku Kilińskiego — Główna dubluje trójkę i nie jest w pełni wykorzystana. Uważam, że skierowanie dziesiątki ulicami: Obr. Stalingradu, Gdańska, A. Struga i Tuwima przez ul. Kilińskiego na Widzew zadowoliłoby wielu pasażerów obu odcinków.

RED.: Dyrekcja MPK przyznaje, że pańska propozycja jest słuszną, gdyż usprawniłaby połączenie Widzewa z centrum miasta. Ale eliminacja ruchu kołowego z jednej z najbardziej ruchliwych tras, jaka stanowiła ul. Główna, spowodowała przesunięcie tegoż ruchu na ulice sąsiednie — właśnie Główną na ul. Tuwima i A. Struga. Stąd też na skierowanie na te wąskie i zatłoczone ulice dodatkowych linii tramwajowej władze miasta nie wyraziły zgody, gdyż utrudniłoby to niezmiernie ruch kołowy. (h)

POCZTA czytelników DP

KLIENCI CZUJĄ SIĘ LEPIEJ

Pragne podzielić się swoimi pozytywnymi spostrzeżeniami, jakie wyniosłem z obsługi sklepu spożywczego, mieszczącego się przy ul. Rabińskiej 14, a należącego do poleskiego WSS „Społem”.

W sklepie tym była nie-

dawno zmiana personelu i stąd nasze (pobliższych mieszkańców) zadowolenie. Obecnie prowadzi go młoda kierowniczka. Jest tam teraz czystość i przyjemność. Na półkach pełny asortyment towarów. Dlatego też my, klienci, czujemy się lepiej, bo miło nam dokonywać zakupów w tym sklepie. (g)

Z poważaniem —

Jan Królikowski

PO CO TE ZMIANY?

Jestem mieszkaniem osiedla Pienista. Do 20 grudnia ub. roku mieszkaliśmy przy ul. Zawiatrznej 2. Teraz przy ul. Komandorskiej 2, bo ktoś uznał, że to brzmienie lepiej. O zmianie dowiedzieliśmy się z nagła z wywieszek umieszczonych na

klatkach schodowych i włosy zlepiły nam się na głowie. Znowu zaczęła się kłopoty z wpisywaniem nowych adresów do dowodów osobistych, praw jazdy, biletów tramwajowych itp. Przysporzyło to dużo pracy urzędom i ludziom; i po co, skoro przyswyczailiśmy się do swojej Zawiatrznej i dobrze nam z nią było. Za pośrednictwem „Dziennika” zwracamy się do władz miasta, by jeszcze raz rozważyły sprawę i pozostawiły nas przy starej nazwie. 4 podpisy

TELEFONICZNY NONSENS

Mam zwyczaj w okresie miesięcy zimowych korzystać z telefonicznego budzenia mnie

przez Biuro Zleceń. Ostatniego listopada, jak co roku, zatelefonowałam pod 01, aby zamówić ranne budzenie na przeciąg całego grudnia. Okazało się, że zamówień długofalowych obecnie w Łodzi nie przyjmują. Trzeba zamawiać je codziennie od nowa.

Przypuszczam, że w podobnej sytuacji znajduje się bardzo wielu łódzian. Proszę więc obywateli, ile zbędnych rozmów telefonicznych obciążać teraz będzie nie tylko linie telefoniczne, ale i nasze kieszenie.

Jak ocenili ten racjonalizatorski pomysł w chwili, gdy na każdym kroku słyszymy o oszczędzaniu? (h)

S.C.

Dopiero po interwencji

RENTA WRESZCIE NADESZŁA

Pan STANISŁAW K. przeprowadził się z Chelma do Łodzi. Poprosił więc tamtejszy Oddział ZUS o przesłanie jego świadczeń już pod nowy adres oraz o przekazanie dokumentów do łódzkiego oddziału ZUS. Dokumenty nawet szybko dotarły. Natomiast pieniądze — nie. Pisał, telefonował, wreszcie sam do Chelma polecał, żeby na miejscu sprawę wyjaśnić i rentę pobrać. Ale daremny był jego trud. Przyszedł więc do redakcji. Po sześciu tygodniach ZUS w Chelmie poinformował nas, że zaległe świadczenia zostały przekazane pocztą pod aktualnym adresem Czytelnika, którego ta zaginiona renta bardzo martwiła.

BO KTOŚ ZAPOMNIAŁ SPRAWDZIĆ W PRZEPISACH

Nagle na atak serca zmarł mały Czytelnik. W ciągu dwóch tygodni zakład, w któ-

rym pracował, wypłacił żonie należną odprawę. Nikt jednak słowem nie wspominał o jakichś zadłużeniach wobec przedsiębiorstwa. Dopiero po 4-5 miesiącach zaczęły przychodzić pod adresem wdowy pisma, żądające zwrotu 439 zł z tytułu należności za nie zwroconą odzież, wraz z pouczeniem, że w przypadku niezapłacenia Przedsiębiorstwo Robotników Inżynierskich w Zdunskiej Woli, dochodzić będzie należności na drodze sądowej.

Zmarłówna i zdezerorientowana Czytelniczka zwróciła się do nas o pomoc. Sprawa zainteresowała łódzki Oddział Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Budowlanego, którego inspektor ustalił, że przedsiębiorstwo bezprawnie zażądało zwrotu należności za pobrana przez zmarłego pracownika odzież Albowiem zgodzie z zarządzeniem ówczesnego przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac (obecnie Ministerstwo Pracy, Płac i Spraw Socjalnych) z dnia 21 lutego 1972

roku — odzież robocza nie podlega zwrotowi w razie przejścia pracownika na emeryturę lub rentę, w przypadku jego śmierci, a także przed rozwiązaniem stosunku pracy, o ile okres używania odzieży wynosił 75 procent używalności określonej w tabeli norm. Zwrot odzieży przed upływem ustalonego okresu z przyczyn od pracownika niezależnych. Dopiero po interwencji PRI zmieniono łaskawie swoją decyzję.

ZAMIAST WOLNYCH DNI — EKWIWALENT

Pracownicy łódzkiej gastronomii też korzystają z wolnych sobót. Tyle tylko, że w innych terminach.

Również i w restauracji „Ludowa” personel otrzymywał w zamian za sobotę inny dzień tygodnia. Jedynie bufetowa nie mogła doprosić się wolnego dnia. W ten sposób w roku 1975 i 1976 uzbierało się aż 9 wolnych sobót. W imieniu Czytelniczki, dwukrotnie (nie li-

cząc monitów) przekazywaliśmy jej prośbę o zbadanie i ustalenie sprawy bezpośrednio w dyrekcji — WSS „Społem”. Oddział Gastronomii Uważaliśmy, że sprawa za wyjątkowo pilna. Zmieniono się bowiem kierownictwo tej restauracji, bufetowa też chwilowo nie pracuje. Urodziła dziecko i od lutego ub. roku przebywa na bezpłatnym urlopie. Podzieliłmy więc obawy Czytelniczki że jeszcze trochę, a dyrekcja może powiedzieć, że to przecież było tak dawno i nie wie, o co właściwie Czytelniczka chodzi.

Na szczęście, ostatnia interwencja poskutkowała. Otrzymałmy zapewnienie dyrekcji, że właśnie pracownica otrzymała ekwiwalent pieniężny za 9 wolnych sobót, które w okresie tej pracy zostały przyznane załozce restauracji. Wszyscy zatrudnieni tam pracownicy otrzymali należne im wolne dni. Dlaczego akurat bufetowa nie mogła z nich korzystać, tego dyrekcja nie była w stanie ustalić. (g)

DZIŚ W TV

Wywiad
z I sekretarzem
KŁ PZPR
— B. Koperskim

Dziś o godz. 19.10 w programie II Ośrodek Telewizji Polskiej w Łodzi przedstawi wywiad z I sekretarzem Komitetu Łódzkiego PZPR — Bolesławem Koperskim.

Plakaty...

Wszystkich zainteresowanych informujemy, że plakaty okolicznościowe, poświęcone II Krajowej Konferencji PZPR znajdują się w sprzedaży w Księgarni Wydawnictw Artystyczno-Graficznych, ul. Piotrkowska 149.

Spała czeka na wczasowiczów

Na styczeń Łódź otrzymała 1800 miejsc do ośrodków WFP, z czego 60 proc. przypadło na pierwszą połowę miesiąca. Wszystkie skierowania zostały już wykupione, pozostała jeszcze tylko pewna ilość miejsc w Spałcu. Początek wczasów — 5 stycznia. Zainteresowani powinni jak najszybciej zgłosić się do Biura Skierowań.

W kilku zdaniach

■ Dom Srodowisk Twórczych zaprasza na koleje „Spotkanie z twórcą” — reż. Januszem Kubiakiem. Projekcja filmów i spotkanie z reżyserem odbędzie się o godz. 18 w sali przy al. Kościuszkowski 33.
■ DDK Łódź-Polesie (al. 1 Maja 87) zaprasza dziś o godz. 17 na film prod. polskiej pt. „Hrabina Cosel”.

ŁÓDŹ W WOLNE DNI

HANDEL. W sobotę, 7 bm., w godz. 7-13 czynne będą sklepy z artykułami żywnościowymi (z wyjątkiem jednoosobowych): piekarnie, rybnie, wino-cukiernie, owocowo-warzywnie, kwiatarskie, rybne, drobiarskie i monopolowe, oraz wszystkie trzy- i wieloosobowe sklepy mięsno-wędliniarskie i garmazeryjne. Ponadto punkty sprzedaży drobno-ogólnospółczytelnych i delikatesowych, wszystkie punkty sprzedaży wólna detalicznej. Wszystkie sklepy z artykułami nieżywnościowymi w wólna detalicznej. Wszystkie sklepy z artykułami nieżywnościowymi w wólna detalicznej. Wszystkie sklepy z artykułami nieżywnościowymi w wólna detalicznej.

KOMUNIKACJA. W sobotę, 7 bm., ruch tramwajowy i autobusowy odbywać się będzie, jak w dni robocze od godz. 4. Nie będą kursowały tramwaje i autobusy linii pomocniczych: 16 bis, 17 bis, 21 bis, 23 bis, 25 bis, 28, 42 bis, 43 bis, 55 bis, 67, 69 bis, 78, 80, 81 bis. W zależności od pogody i warunków śniegowych, uruchomione zostaną autobusy „białych linii”: z pl. Kilińskiego w Zgierz do Malinka (dojazd z Łodzi tramwajem 11 i 45), z pl. Dąbrowskiego do Arturówka (linia 56), z pl. Dąbrowskiego do Łęgowic (linia 51). W niedzielę, 8 bm., obowiązywać będzie rozkład jazdy, jak w każdą niedzielę.

POCZTA. W wólną sobotę w godz. 9-15 dyszuruja urzędy przy ul. Tuwima 38, Piotrkowskiej 311 i Zgierskiej 2. Usługi telekomunikacyjne przez całą dobę świadczyć te same urzędy oraz przy al. Kościuszkowski 33. Ponadto w godz. 9-11 czynne będą następujące placówki pocztowe: Pabianice 1, Aleksandrów, Konstantynów, Rzgów, Zgierz 1, Główno 1, Ozorków 1.

W poniedziałek, 9 bm., urzędy przy ulicach: Tuwima 38, Piotrkowskiej 311 i Zgierskiej 2, pracują w godz. 14-21. Skrytki i służba doręczeń od godz. 7.

PKO. W sobotę i niedzielę dyszuruja kasy III Oddziału przy ul. Piotrkowskiej 74 w godz. 10-13 (wpiaty i wypłaty do 5 tys. zł).

IMPREZY REKREACYJNE. WOSIR (tel. 262-10) zaprasza w sobotę i niedzielę do swych obiektów: Arturówek, 1 Maja, Stawy Jana oraz Zgierz — Malinka na zawody narciarskie pod nazwą „Pierwszy śnieg”. Początek o godz. 11. W ośrodku im. Promienistych zarówno w sobotę, jak i w niedzielę w godz. 9-21 czynne będzie lodowisko. Dla wszystkich chętnych zorganizowana zostanie impreza pod hasłem „Nie tylko na lodzie”. W kawiarni gorące napoje i posiłki, oraz kolorowa telewizja i gry w automaty.

TKKF. „Delfin” zaprasza 7 bm. na basen SP nr 137 przy ul. Florencji 25 na imprezę pod hasłem „Rodzinna sobota pływacka”. Początek o godz. 18. W dniach 7 i 8 stycznia odbędzie się zajęcia w ogniskach TKKF. Bliższych informacji udziela Zarząd Wojewódzki TKKF (tel. 237-38) w godzinach 9-13.

WYCIECZKI. PT „Łódź” zaprasza w wólną sobotę w godz. 10-14 do zwiedzania hotelu „Światowit”. W programie również degustacja produkcji gastronomicznej. Wstęp bezpłatny. Ponadto tego dnia organizowana jest wycieczka w nieznane. W programie przejazd autokarem do miejscowości, gdzie odbędzie się kulg, ewentualnie spacer. Jeśli dopisze śnieg, należy zabrać własne saneczki. Na miejscu gorący bigos myśliwski. Zapisy przyjmują: BORT, pl. Wolności 2, Narutowicza 27 i ośrodek „IT”, ul. Piotrkowska 104. Można się także zapisać w dniu wyjazdu przy autokarze, który podstawiony zostanie przed hotelem „Centrum” o godz. 10.

PTT-K zaprasza w niedzielę na wycieczkę pieszą na trasie: Pabianice — Serecz — Prawda — Modlica. Zbiórka na pl. Niepodległości o godz. 9. Tegoroczna wycieczka kolarska na trasie: Łódź — Stoki — Mieszk — Łódź. Spotkanie na rynku Starego Miasta o godz. 9. PTT-K zaprasza na niedzielny wycieczkę pieszą: Łucimierz — Zimna Woda — Emilia. Spotkanie na petli MPK, ul. Północna o godz. 9. Tegoroczna wycieczka piesza w niedzielę wycieczka kolarska na trasie: Łódź — Kazimierz — Łódź. Zbiórka na pl. 9 Maja o godz. 9.

IMPREZY KULTURALNE. Wólna sobota: Klub „Hermes” (Piotrkowska 56), godz. 18-22 wieczorek taneczny z udziałem zespołu muzycznego; klub „Telex” (Tuwima 38) godz. 17-22 — dyskoteka z konkursami na temat: „Co wiesz o mieście Łódź?”; klub „Koliber” (Świerczewskiego 5), godz. 18-21 — impreza taneczna pn. „Karnawał 78”; klub „Handlowiec” (Nawrot 23), godz. 17-21 — wieczorek taneczny dla młodzieży zatrudnionej w handlu; klub „Karolek” (Łąkowa 21), godz. 20-24 — bal dla młodzieży; DDK „Bałuty” (Limanowskiego 166), godz. 11 „Karnawałowy maraton filmowy”; klub „Prążniczka” (Armii Czerwonej 77), godz. 17 — dyskoteka; klub „Zarzewie” (Wandurskiego 9), godz. 17 — karnawałowy bal młodych; klub „Przyjaźń” (Wysoka 33), godz. 15 — projekcja bajek dla dzieci; klub „Ostanie Młode” (Dąbrowskiego 93), godz. 17 — wieczorek taneczny dla seniorów; ZDK im. F. Dzierżyńskiego (Piotrkowska 322), godz. 12 — turniej szachowy z nagrodami i projekcja filmu fabularnego; ośrodek klub „Nowe Rokicie” (Cieszkowskiego 11), godz. 17 — dyskoteka.

Niedziela, 8 stycznia: Hala Sportowa, godz. 15.30-17.30 — zabawa na lodowisku z udziałem kapeli LDK i zespołu Cechu Rzemiosł Skórzanych; DDK „Polesie” (1 Maja 87), w godz. 10-16 — 32 ogólnopolska giełda kolekcjonerska i hobbyistów. Informacje na temat imprez kulturalnych pod nr tel. 669-05, 279-39, w godz. 9-13.

ZADYMKA NAD ŁÓDZIĄ

Ruszyć się, Zenek — śnieg na dworze!

Ponowny atak zimy, do której — jak nas niejednokrotnie zapewniano — jesteśmy doskonale przygotowani, był całkowitym zaskoczeniem dla MPO. Zaskoczeniem, ponieważ — jak nas wczoraj przekonywał dyrektor MPO, Stefan Spryszyński — przed godziną 5 rano przy silnej wichurze temperatura powietrza wynosiła plus 1 st. C. Dopiero po godz. 5 temperatura spadła do minus 1 st. i zaczął padać śnieg.

Momentalnie jezdnię zamieniły się w ślizgawice. Wprawdzie natychmiast wysłano na wszystkie 81 tras (615 km ulic) 34 pługów, ale zanim zostały one załadowane środkami chemicznymi i piaskiem — upłynęło sporo czasu. Na domiar złego na wielu trasach, m. in. na ul. ul. Aleksandrowskiej, Puskina, al. Unii, Poleskiej, pracują brygady MPO były iście szczyfowe. Silny wiatr (w porachach dochodził do 24-25 m/sec.) powodował zadymkę śnieżną. W tej sytuacji na nic zdało się posypywanie jezdni, jako że środki chemiczne wiatr zwiwał na pobocza.

Niestety, jak zwykle w takich wypadkach — najbardziej odczuł ponowny atak zimy ludzie spieszący się rano do pracy. Na skutek ślizgawicy, na wielu liniach autobusowych i tramwajowych komunikacja była niemal całkowicie sparaliżowana. Autobusy jeździły wolno, bowiem kierowcy musieli bardzo uważać, żeby nie spowodować wypadku. Utworzyły się również, m. in. na ul. Zachodniej i w al. Kościuszkowski, wielkie „orki” tramwajowe.

— To, co się wczoraj działo od samego rana — mówi starszy dyspozytor ruchu MPK, Stanisław Burzyński — przeszło wszelkie spodziewania. Najpierw w nocy silna wichura uszkodziła sieć trakcyjną na linii podmiejskiej do Łucimierza, później — również na skutek wichury — zostały uszkodzone linie trakcyjne, m. in. na krakowskiej podmiejskiej linii w Pabianicach. Spadło także napięcie prądu na liniach podmiejskich wiodących do Tuszyń. Ledwo uporał się z tymi awariami, a tu kolejna przykra niespodzianka: na

skutek silnego wiatru obsunęła się bramowa sygnalizacja świetlna, która uszkodziła linie sieci tramwajowej na ul. Limanowskiego przy ul. Woronicy. Na całej tej trasie tramwaje w godzinach rannych nie jeździły. Wprawdzie uruchomiliśmy zastępczą komunikację autobusową, ale — rzecz jasna —

Trwa sprawdzanie list

Zebrania konsultacyjne z wyborcami

Trwa kampania przedwyborcza rad narodowych stopnia podstawowego. Mieszkańcy naszego województwa sprawdzają listy uprawnionych do głosowania. Rozpoczęły także prace

Honory dla XXVIII LO

Kilka dni temu pisaliśmy o listach gratulacyjnych, jakie na ręce dyrektorów kilku liceów m. in. w Łodzi — przelała Politechnika Łódzka, przekazując grono pedagogicznemu tych szkół za doskonale przygotowanie absolwentów do egzaminów wstępnych na studia.

Wśród tych szkół znalazło się również XXVIII LO w Łodzi, którego uczniowie już od lat wyróżniają się świetnymi wynikami w czasie batalii o indeksy. Pech (albo tzw. chochlik) sprawił, że w materiale na ten temat z numeru szkoły „wypadała” jedna z rymów z listy, w której ten sposób zamiast XXVIII LO, pochwalamy XVIII LO. Szkole po krzywdzie, oddajemy co przed nami należne honory, życząc dalszych, rozstrzygnięć jej imię (i numer), roczników absolwentów. A co do szkół pochwalonych awansom, to sądzić należy, iż ten niespodziewany doping zaowocuje podczas najbliższych egzaminów na studia i pozwoli nam pełnowartościowo umieszczyć XVIII LO na kolejnej liście szkół, obdarzonych rektorskimi gratulacjami.

W konkursie „Ukryte hasło w tekście”

Ponad 7 tysięcy rozwiązań

Na konkurs (ogłoszony z okazji Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami

Lodówki z zamrażarką

Nowością produkcyjną na taśmach montażowych w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar” we Wrocławiu od pierwszych dni nowego roku są nowoczesne lodówki — zamrażarki o pojemności 245 litrów. Są one wyposażone w dwie oddzielne komory — w jednej przechowywane są produkty spożywcze, w drugiej (o pojemności ok. 45 litrów) — można żywność zamrażać w temperaturze minus 12 stopni C i przechowywać przez dłuższy okres czasu. Najnowsze lodówki — zamrażarki wyposażone zostały w nowoczesne agregaty sprężarkowe i izolację poliuretanową.

W sieradzkim muzeum

W Muzeum Okręgowym w Sieradzu otwarta została bardzo interesująca wystawa litografii łódzkiej artysty plastyka rodem z Sieradza — Sławomira Iwańskiego, absolwenta PWSP w Łodzi (Pracownia Graficznego Kształtowania Przeszłości). Wśród tematycznie zaprezentowanych litografii są również prace poświęcone Sieradzi.

w „szczycie” nie wszyscy pasażerowie mogli wsiąść do autobusu. Również poważne kłopoty mieli z dostaniem się do Łodzi mieszkańcy Aleksandrowa, bowiem tramwaje z Aleksandrowa dojeżdżały tylko do ul. Szczecińskiej.

Podobne kłopoty związane z wczorajszym atakiem zimy odczuł pasażerowie PKP i PKS. Zarówno pociągi, jak i autobusy miały kilkugodzinne opóźnienia, spowodowane m. in. zerwaniem sieci trakcyjnych na linii kolejowej Kozłuski — Częstochowa oraz gołodzień na trasach wiodących do Łodzi.

Wczorajsza śnieżnica była także — który to już raz! — nie po raz pierwszy całkowitym zaskoczeniem dla wielu łódzkich dozorów. Przekonaliśmy się o tym podczas porannego rajdu po łódzkich ulicach. (j. kr.)

Trwa sprawdzanie list

Zebrania konsultacyjne z wyborcami

Trwa kampania przedwyborcza rad narodowych stopnia podstawowego. Mieszkańcy naszego województwa sprawdzają listy uprawnionych do głosowania. Rozpoczęły także prace

Honory dla XXVIII LO

Kilka dni temu pisaliśmy o listach gratulacyjnych, jakie na ręce dyrektorów kilku liceów m. in. w Łodzi — przelała Politechnika Łódzka, przekazując grono pedagogicznemu tych szkół za doskonale przygotowanie absolwentów do egzaminów wstępnych na studia.

Wśród tych szkół znalazło się również XXVIII LO w Łodzi, którego uczniowie już od lat wyróżniają się świetnymi wynikami w czasie batalii o indeksy. Pech (albo tzw. chochlik) sprawił, że w materiale na ten temat z numeru szkoły „wypadała” jedna z rymów z listy, w której ten sposób zamiast XXVIII LO, pochwalamy XVIII LO. Szkole po krzywdzie, oddajemy co przed nami należne honory, życząc dalszych, rozstrzygnięć jej imię (i numer), roczników absolwentów. A co do szkół pochwalonych awansom, to sądzić należy, iż ten niespodziewany doping zaowocuje podczas najbliższych egzaminów na studia i pozwoli nam pełnowartościowo umieszczyć XVIII LO na kolejnej liście szkół, obdarzonych rektorskimi gratulacjami.

W konkursie „Ukryte hasło w tekście”

Ponad 7 tysięcy rozwiązań

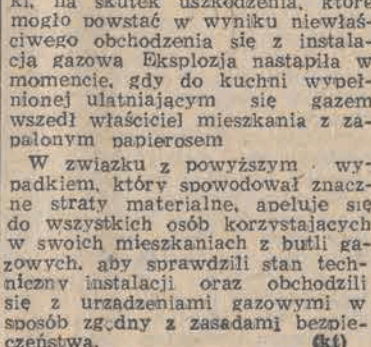
Na konkurs (ogłoszony z okazji Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami

Lodówki z zamrażarką

Nowością produkcyjną na taśmach montażowych w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar” we Wrocławiu od pierwszych dni nowego roku są nowoczesne lodówki — zamrażarki o pojemności 245 litrów. Są one wyposażone w dwie oddzielne komory — w jednej przechowywane są produkty spożywcze, w drugiej (o pojemności ok. 45 litrów) — można żywność zamrażać w temperaturze minus 12 stopni C i przechowywać przez dłuższy okres czasu. Najnowsze lodówki — zamrażarki wyposażone zostały w nowoczesne agregaty sprężarkowe i izolację poliuretanową.

W sieradzkim muzeum

W Muzeum Okręgowym w Sieradzu otwarta została bardzo interesująca wystawa litografii łódzkiej artysty plastyka rodem z Sieradza — Sławomira Iwańskiego, absolwenta PWSP w Łodzi (Pracownia Graficznego Kształtowania Przeszłości). Wśród tematycznie zaprezentowanych litografii są również prace poświęcone Sieradzi.

WAŻNE TELEFONY	
Centrala Informacyjna PKO	731-52
Informacja telefoniczna	83
Straż Pożarna	06, 661-11, 795-55
Pogotowie Ratunkowe	09
Pogotowie MO	07
Komenda Miejska MO	677-22, 292-22
Informacje o usługach	398-10
Informacja kolejowa	655-55, 294-69
Informacja PKS:	
Dworzec Centralny	295-98
Dworzec Północny	747-20
Pogotowie wodociągowe	835-16
Pogotowie gazowe	395-85
Pogotowie energetyczne	
Rejonu Północ	334-31
Rejonu Południe	334-24
dla odbiorców przemysłowych	609-32 i 245-72
oświetlenia ulic	230-89
Pogotowie ciepłownicze	253-11
Pogotowie drogowe	
„Polmozyt”	409-32

TEATR

WIELKI — godz. 19 „Oleś”, „Ryś”, „Szard III”
NOWY — godz. 19.15 „Cień”, „Mała Sala — nieczynna”
JARACZA — godz. 16 „Trzy białe strzały”, 19.30 „Adam i Ewa”
7.15 — godz. 19.15 „Znachor”
MUZYCZNY — godz. 19 „Lili chce śpiewać”
ALEKSI — godz. 17.30 „W domu Muminków” (Piotrkowska 282)
PINOKIO — godz. 17 „Iwan — carski syn, szare wilczyko i inni” (zamkn.)

MUZEA

HISTORIA RUCHU REWOLUCYJNEGO (ul. Gdańska 13) — godz. 10-18
ODZIAŁ RADOGOSZCZ (ul. Zgierska 147) — godz. 10-15
ARCHEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE (pl. Wolności 14) — godz. 10-17
CENTRALNE MUZEUM WŁOCIENICZNA (Piotrkowska 282) — godz. 10-17
BIOLOGII EWOLUCYJNEJ (ul. Park Sienkiewicza) — godz. 10-18
HISTORIA MIASTA ŁÓDZI (ul. Ogrodowa 15) — godz. 10-16
SZTUKI (ul. Włocławskiego 35) — godz. 11-18
POLSKIEJ WOJSKOWEJ SŁUŻBY ZDROWIA (Żeligowskiego 7) — godz. 10-13

ŁÓDZKI PARK KULTURY I WYPOCZYNKU (na Zdroju)
OGROD BOTANICZNY — czynny w godz. 10-18
ZOO — czynny godz. 9-15 (kalendarz)
PALMIARNIA — czynna codziennie (oprócz poniedziałków) w godz. 10-15
LUNAPARK — nieczynny
KAPIELISKO „FALA” (al. Unii 4) — nieczynne

KINA

BAŁTYK — „Omen” ang. od lat 18, godz. 10, 12.15, 14.30, 16.45, „Skrydeko, czy udko” fr. godz. 19, 21 — film z listą dialogową
IWANOWO — „Godzila kontra Gigan” jap. od lat 12, g. 10, 12.15, 14.30, 17, 19.30
POLONIA — filmy archiwalne — „Tęgota” pol. od lat 12, „Ordynat Michorowski” pol. od lat 12, godz. 10, 13, 16, 19
PRZEDWIOŚNIE — „Superekspres w niebezpieczeństwie” jap. od lat 15, godz. 10, 12.15, 15, 17.15, 19.30
WŁOŃKARZ — „Nieme kino” USA od lat 15, godz. 10, 12, 14, 16, 18, 20
WOLNOŚĆ — „Omen” ang. od lat 18, godz. 10, 12.15, 15, 17.15, 19.30
WISLA — „Każdy ma swoje piekło” fr. od lat 18, godz. 10, 12.15, 14.30, 17, 19.30
ZACHĘTA — „Sprawa Gorgonowej” pol. od lat 18, godz. 10, 13, 16, 19
LDK — Iluzjon — cykl „Popularne melodramaty” godz. 15.30, 17.45, 20
STUDIO — „Konik Garbusek” radz. b/o godz. 16, „Miłość Adela” ang. od lat 18, godz. 17.30, 19.45
STYLWY — „Pięta pieczęć” węg. od lat 15, godz. 15.30, 17.30, 19.30
GDYNIA — „Podróż Sindbada do Złotej Krainy” ang. b/o godz. 12.15, 14.30, „Rodeo” USA od lat 15, godz. 10, 17, 19.30
DKM — „Wielka podróż” Boika i Lolka pol. godz. 16, „Czy zabita” fr. od lat 15, godz. 18, 20
KOLEJARZ — nieczynne
MŁODA GWARDIA — „Sędzia z Teksasu” USA od lat 18, godz. 9.30, 12, 14.30, 17, 19.30
MUZA — „Szkariatny pirat” USA od lat 15, godz. 15, 17.15, 19.30
1 MAJA — „Beethoven” NRD od lat 12, godz. 15, „Szczeki” USA od lat 15, godz. 17, 19.30
POKOJ — „Zorro” fr.-wł. b/o g. 16, 17.30, „Noc nad Chile” radz. od lat 15, godz. 20
ROMA — „Wyprawa po złoto” radz. od lat 12, godz. 12.15, 14.45, „Szał” ang. od lat 18, godz. 10, 17.15, 19.30
STOKI — „Pojedynek potworów” jap. b/o godz. 15, „Zycie razem” fr. od lat 18, godz. 17, 19
OKA — „Złotogory leleń” radz. godz. 12, „Nieuchwytny morderca” wł. od lat 18, godz. 10, 14, 16, 18, 20
POLESIE — „Ponad strachem” fr. od lat 15, godz. 17, 19
POPULARNE — „Teror” Meha-godzilla” jap. godz. 16, 18
ENERGETYK — nieczynne
HALKA — Seanse zamknięte
PIONIER — „Powrót Różowej Pantery” ang. od lat 12, godz.

15, 17.15 „Hitler z naszej ulicy” jug. od lat 15, godz. 19.30
REKORD — „Old Surehand” jug. b/o godz. 15.30, „Mistrz rewolweru” USA od lat 15, godz. 17.30, 19.30
SWIT — „Auto, skrzypce i pies Kleks” radz. b/o godz. 15.30, „Stara strzelba” fr. od lat 18, godz. 17.30, 19.30
SOJUSZ — „Tabor wędruje do nieba” radz. od lat 15, godz. 17
TATRY — „W drodze na Kasjopeję” radz. b/o godz. 11.45, „Dla bliźni biora” fr. od lat 15, godz. 10, 13.30, 15.15, 17, 18.45

DYZYURY APTEK

Obróńców Stalingradu 15, Niclar niana 13, Główna 14, Dąbrowskiego 89, Lutomska 146
Stale dyszury aptek:
Apteka nr 47-085 Aleksandrów, ul. Kościuszkowski 6
Apteka nr 47-087 Konstantynów ul. Sadowa 10
Apteka nr 47-098 Główno ul. Łowicka 33
Informacji o dyszurach aptek:
w Pabianicach udziela Apteka nr 47-085 Armii Czerwonej 7
w Zgierzu udziela Apteka nr 47-080 Dąbrowskiego 10
w Ozorkowie udziela Apteka nr 47-092, Dzierżyńskiego 2

DYZYURY SZPITALI POŁOŻNICZO

Szpital im. Kopernika — dzielnica Górna Poradnie K., ul. Odzńska, Cieszkowskiego, Rzgowska, Przybyszewskiego oraz ginekologia z dziennej Polesie Poradnia K. przy ul. Fornalskiej
Instytut Pol.-Gin. AM (ul. Curie-Skłodowskiej 15) — dzielnica Górna Poradnie K., ul. Fornalskiej, Zapolskiej, dzielnica Śródmieście Poradnia K. ul. 10 Lutego, gm. Rzgów i Ksawerów oraz ginekologia z dziennej Polesie Poradnia K. przy ul. Olimpijskiej
Instytut Pol.-Gin. AM (ul. Sterlinga 13) — dzielnica Śródmieście Poradnie K. ul. Kopcińskiego, Próchnika, gm. Brójce oraz ginekologia z dziennej Polesie Poradnia K. ul. 1 Maja
Szpital im. H. Jordana — położnictwo — dzielnica Widzew i Polesie
Szpital im. H. Wolf — ginekologia — dzielnica Bałuty oraz ginekologia z dziennej Polesie Poradnia K. ul. Gdańska i Karszka
Szpital im. Skłodowskiej-Curie w Zgierzu — położnictwo miasto i gm. Zgierz, Aleksandrów, Ozorków, gm. Konstantynów, gm. Parzęczew, Andrespol, Nowosolna
Szpital im. Marchlewskiego w Zgierzu — ginekologia — miasto i gm. Zgierz, Aleksandrów, Ozorków, Główno, Stryków, m. Konstantynów, gm. Parzęczew, Andrespol, Nowosolna oraz Łódź — dzielnica Polesie, Poradnia K. ul. Srebrzyńska i dzielnica Widzew
Szpital im. Biernackiego w Pabianicach — miasto i gmina Pabianice
Szpital w Głównie — położnictwo miasto i gmina Główno i Stryków
Chirurgia ogólna — Bałuty
Szpital im. Biegalskiego (Kniaźwicz 1/5) — codziennie dla przychodni rejonowych nr 4, 6, 7, 8, 9, 10 Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 22) — codziennie dla przychodni nr 7 Szpital im. Skłodowskiej-Curie (Zgierz, Parzęczewska 35) dla przychodni rejonowych nr 1, 2, 3, 5 Szpital im. Marchlewskiego (Zgierz, Du Bois 17) — codziennie dla m. i gm. Zgierz, Ozorków, Aleksandrów, Parzęczew, Główno — Szpital im. Brudzińskiego (Kos. Gdyniński 61) — Polesie (Pabianicka 62) Śródmieście — Szpital im. Brudzińskiego (Kos. Gdyniński 61), Widzew — Szpital im. Sonenberga (Pieniny 30)
Chirurgia urazowa — Szpital im. Radlińskiego (Drewnowska 75)
Neurochirurgia — Szpital im. Kopernika (Pabianicka 62)
Laryngologia — Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 22)
Okullistka — Szpital im. Jonschera (Millonowa 14)
Chirurgia i laryngologia dziecięca — Szpital im. J. Korczaka (Armii Czerwonej 15)
Chirurgia szczegółowo-urazowa — Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 22)
Toksykologia — Instytut Medycyny Pracy (Teresy 8)
Wenerologia — Poradnia Dermatologiczna (ul. Zakątna 44)

NOCNA POMOC LEKARSKA

Nocna pomoc lekarska Stacji Pogotowia Ratunkowego przy ul. Sienkiewicza 137, tel. 666-66.
Ogólnodozyczny Punkt Informacji dotyczący pracy placówek służby zdrowia tel. 615-19 — czynny całą dobę we wszystkich dni tygodnia, również w niedzielę i święta.

AMBULATORIUM DOZAJEJNYCH POMOCY CHIRURGICZNEJ DLA DZIECI

Gabinet chirurgiczny czynny całą dobę, Łódź, Armii Czerwonej 15, tel. 341-30 wewn. 70, 457-50 do 54, wewn. 70.

NOCNA POMOC PIELĘGNIARSKA

Bałuty — Szpital im. H. Wolf, zgłoszenia na zabiegi w domu chorego, tel. 777-77
Główno — Szpital im. Jonschera, zgłoszenia na zabiegi w domu chorego, tel. 627-03
Polesie — Szpital im. M. Pirogowa, zgłoszenia na zabiegi w domu chorego, tel. 278-52
Śródmieście — Szpital im. „Pastora”, zgłoszenia na zabiegi w domu chorego, tel. 864-11
Widzew — Szpital im. E. Sonenberga, zgłoszenia na zabiegi w domu chorego, tel. 864-11

TELEFON ZAUFANIA

czynny w dni powszednie od 15-7, w niedzielę i święta całą dobę.

"Wywiadówka"

Koniec roku zawsze sprzyja rozmaitym rozrachunkom, podsumowaniom, rozliczeniom. W takiej to właśnie samokrytycznej aurze, na parę dni przed imieninami Melanii i Sylwestra, trafiła mi się okazja uczestniczenia w wywiadówce. Nie była to jednak owa klasyczna rozmowa nauczycieli

z rodzicami w wyniku której tato, po powrocie do domu, sięga po pas lub... portfel by dać Jasiowi na kino. Tym razem przedmiotem oceny były postępy w nauczaniu i wychowaniu, jakich oczekiwano od szkół ogólnokształcących w naszym województwie w roku szkolnym 1976 - 1977.

SMUTNA STRONA TEGO MEDALU

Wprawdzie od zakończenia tegoż roku do dnia wywiadówki upłynęło kilka ładnych miesięcy, ale wzięcie pod urzędową, kontrolną lupę 210 szkół podstawowych, 33 licealnych oraz szkół specjalnych, które także wchodziły do rodziny szkół ogólnokształcących, musiało zabrać sporo czasu.

Zdaje sobie sprawę, że dużo łatwiej i szybciej można by dokonać oceny metodą tzw. porównawczą, którą stosują niektórzy byli uczniowie powiadając: „Eee... panie — co to tam dzisiaj jest za szkoła? Za moich czasów to...”. Nie wspomnę o opiniach pedagogów-amatorów, którzy najlepiej umieją wychowywać... dzieci sasiadów. Kuratorium Oświaty i Wychowania w ocenie ubiegłorocznej pracy łódzkiego szkolnictwa ogólnokształcącego posłużyło się jednak swoimi — wypróbowanymi już wcześniej — metodami, a fakt, że na owej wywiadówce mówiono również o kłopotach i potknięciach świadczy, że nie tylko rodzice i uczniowie zastanawiają się nad tym: „co cię boli szkoło?”

MŁODOSCI — TY NAD POZIOMY...

Tak uczył poeta. I w dużej mierze miał rację. W szkołach podstawowych, od których zaczęły wywiadówkowe relacje, wspomniane wyżej zalecenie Wieszca było (i jest) realizowane w formie wyrównania poziomu. Uprowadzając zjadliwie uwagi sceptyków wyjaśnię, że chodzi o rzecz jasną o wyrównanie w górę — do najlepszych, a nie w dół do outsiderów.

Współzawodnictwo to dotyczyło zarówno wyników nauczania i wychowania, jak też likwidowania dysproporcji i dźwignięcia wyżej poziomu wyposażenia wszystkich szkół w niezbędny sprzęt, pomoce naukowe itd. W minionym roku szkolnym szkołom podstawowym przekazano na powyższy cel — tj. uzupełnienie i modernizację tzw. bazy dydaktycznej — 27 mln zł. Głównym klientem do tych złotych były szkoły wiejskie, w których owa baza ciągle jest jeszcze „piętą achillesową”.

Skoro już mowa o szkołach wiejskich to w roku szkolnym 1976/77 po raz pierwszy we wszystkich tych placówkach dzieci z klas I-IV objęte zostały pracą kompensacyjną lub wyrównawczą. Co to znaczy? I dobrze i źle. Dobrze bo dzieci mające pewne braki psychofizyczne, którym trzeba w innej, bardziej przystępnej formie podać raz jeszcze treść lekcji, dzieci mające opóźnienia w opanowaniu materiału — zyskują w ten sposób pomoc ułatwiającą im nadrobienie zaległości. Natomiast

jest to, że uczniów wymagających odczytów dodatkowych „podciągających” zabiegów jest wcale niemało i to nie tylko na wsi.

Szczególne niepokój pedagogów i władz oświatowych budzi konieczność obejmowania zajęciami wyrównawczymi młodzieży z klas V-VIII. W roku 1976/77 trzeba było np. dobrać 18,3 tys. uczniów co stanowi 38,9 proc. młodzieży tych klas i oznacza spory bo prawie 14 proc. wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. Powody tego, naszym zdaniem alarmującego, stanu rzeczy tudzież środki zaradcze do tematu do oddzielnego artykułu. Dodam tylko, że zgodnie z decyzją Ministerstwa Oświaty i Wychowania — dla uczniów opóźnionych w nauce i nie rokujących ukończenia szkoły podstawowej zorganizowano, na bazie szkolnictwa zawodowego, 7 szkół przysposabiających do zawodu, w których uczą się ponad pół tysiąca uczniów zdobywając, obok niezbędnego minimum podstawowej szkolnej wiedzy, także i fach — mający ułatwić im życiowy start po opuszczeniu szkolnych murów.

Przyznać trzeba, że szkolnictwo nasze robi wiele dla zapobieżenia uczniowskim niepowodzeniom w nauce wspominając chociażby rozmaite koła zainteresowań, konkursy, olimpiady przedmiotowe, itp. Gdyby tak jeszcze udało się nakłonić do współpracy na tym polu wszystkich rodziców, których potrzeby nie spełniają pokładanych w nich nadziei wojna wypowiedziana dwóm miastom większe szanse powodzenia. Inny kłopot to fakt, że praca pozalekcyjna kuleje w wielu szkołach wiejskich, a w niektórych w ogóle jej nie ma, co niepokoi tym bardziej, że dzieci wiejskie i tak mają już mniej możliwości rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień niż dzieci mieszkające w miastach.

Patrząc na problem w skali całego województwa pocieszyć się można faktem, że podjęte przez nasze szkolnictwo działania mające na celu zapobieżenie niepowodzeniom szkolnym wpłynęły jednak na poprawę wyników nauczania, a także na poziom pracy szkół. Ilość uczniów nie promowanych zmniejszyła się, choć niestety nie we wszystkich szkołach. Pokażna liczba placówek, w których wyniki nauczania w porównaniu z rokiem poprzednim uległy pogorszeniu (75 szkół na 210 istniejących) sygnalizuje problem, z którym przy pomocy samych tylko dodatkowych godzin przeznaczonych na nauczanie trudno będzie sobie poradzić.

Wytężone kuratorium powiada o konieczności dokładnej analizy

niepowodzeń szkolnych uczniów, bo, wiem sprawa jest często bardziej skomplikowana niż to sądzą poniektórzy rodzice ferujący prosty wyrok: „albo nauczyciel kiepsko uczy, albo uczeń jest leś i tuman i szkoda dla niego czasu”.

Swoje kłopoty ze sprawnością nauczania mają także i licea, gdzie procent uczniów promowanych utrzymał się wprawdzie na tym samym poziomie co w roku ubiegłym, co nie znaczy, że nie ma już hamujących postęp w pracy tego typu szkół.

Swego rodzaju ciekawostką jest fakt, że wyniki ostatnich egzaminów dojrzałości były lepsze od ubiegłorocznych — za to gorsze okazały się wyniki egzaminów na studia.

Wnioski? Formulowane na gorąco — w tym przypadku mogłyby okazać się zbyt pochopne. Warto bowiem przypomnieć, że nie ze wszystkich batalii toczonych przez licealistów z naszego województwa poza murami szkół wracali oni z kwitkiem. Laury, nagrody i wyróżnienia zdobyte przez nich w rozmaitych olimpiadach przedmiotowych wystawiły doskonałą opinię zarówno im samym jak i przygotowującym ich pedagogom.

A co do batalii o indeks to jej organizatorzy obiecują, że zrobią wszystko aby słynne egzaminacyjne sito wyłowiło, a nie gubiło talenty...

ZDZISŁAW SZCZEPANIAK

W Teatrze im. S. Jaracza

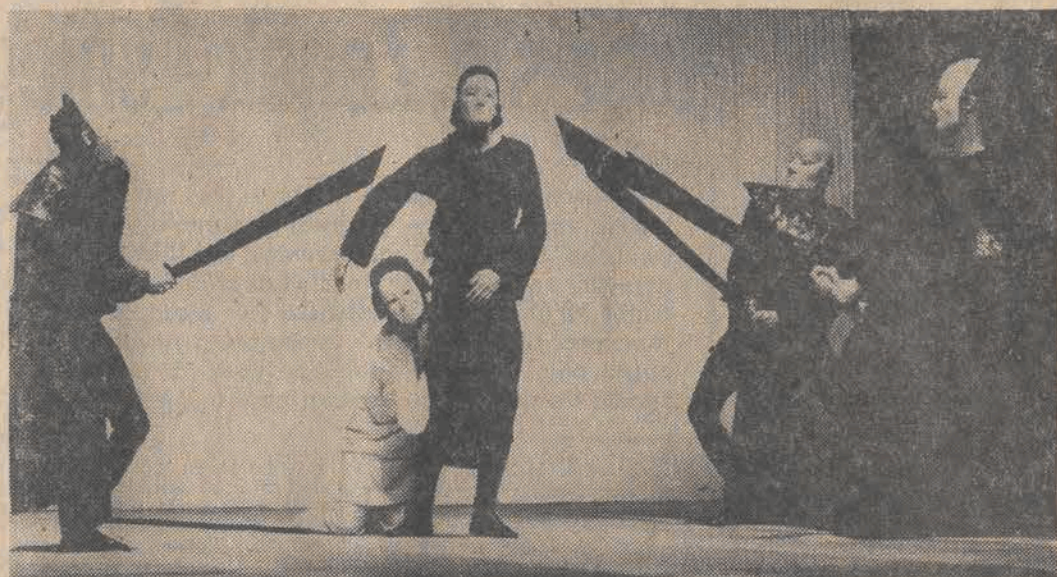
Na swych trzech scenach Teatr im. S. Jaracza proponuje w styczniu repertuar na tyle urozmaicony, iż każdy teatroman znajdzie dla siebie coś interesującego.

I tak na Dużej Scenie możemy obejrzeć „Głupiego Jakuba” T. Rittnera, którym teatr uczył 100 rocznicę urodzin wielkiego artysty przez lata związanego ze sceną łódzką — Aleksandra Zelwerowicza. Obok tego świetnie zrealizowaną współczesną sztuką Iona Druce „Największą świętością”, z doskonałą kreacją Wiktora Grynja. Styczniowy repertuar dopełniają „Śluby pańskie” A. Fredry i „Adam i Ewa” P. Hacksa.

Zaś na Małej Scenie, mieszczącej się również w gmachu przy ul. Jaracza 27, teatr proponuje „Pannę Julię” Strindberga, przygotowaną przez młodego reżysera — Wojciecha Szulczyńskiego, ze scenografią Barbary Krawczyk-Szajdzińskiej i Ewą Mirowską w roli tytułowej.

Natomiast Teatr „7,15” przygotował dla swych zwolenników, komedie satyryczne współczesnego dramaturga bułgarskiego S. Stratiwa — „Łaźnia rzymska”. Utwór jest opowieścią o perypetiach młodego człowieka, w mieszkaniu którego odkryto zabójstwo łaźnię z czasów Imperium Rzymskiego. W roli pachołowego młodziana — Krzysztof Różycki. Z repertuaru komediowego można zobaczyć także: francuską komedię P. E. Victora — „Pepsie”, muzyczną wersję „Klubu kawalerów” Baluciego oraz sceniczną adaptację powieści Dolegi-Mostowicza — „Znachor” z Jerzym Przybylskim w roli głównej.

(jb)

„Księżniczka Turandot”, w wykonaniu aktorów Berlińskiego Teatru Pantomimy.

CAF-ADN

Pałac przy Ogrodowej

I. K. Poznański, rozbudowywał swoją fabrykę, zapragnął wzniesić dla siebie pałac, godny swej fortuny. A że była to fortuna niemała, znany architekt łódzki, Hilary Majewski, któremu przed 100 laty stary rekin przemysłowy zlecił budowę, opracował plan przyszłego pałacu z wielkim rozmachem, nie licząc się z kosztami.

W miarę, jak powiększała się fortuna Poznańskich, rozrastał się również okazały pałac przy ulicy Ogrodowej 15. W roku 1888 dobudowano od strony ulicy Zachodniej całe skrzydło na ostatnim zaś piętrze założono ogród zimowy, z bardzo bogatą roślinnością, doprowadzoną z różnych stron świata.

Poznańscy sprytnymi machinacjami, przy wykorzystaniu sprzyjającej koniunktury, znokrmie powiększyli wówczas swój

stan majątkowy. Mogli więc pozwolić sobie i na takie fantazje, że architekt A. Zeligson, rzeźbiarz St. Wojtasiewicz i malarz Hirszenberga wydelegowali do Paryża, aby szukali tam wzorów, wartych przeniesienia do Łodzi. Tak więc rzeczywiście pałac Poznańskich stał się obiektem godnym uwagi, choć pewne szczegóły świadczyły o tym, że jednak jego fundatorami byli... perweniuse.

Świetność rodu Poznańskich nie trwała długo, co znalazło swoją wymowę również w historii ich reprezentacyjnego pałacu, który w okresie międzywojennym stał się siedzibą Urzędu Wojewódzkiego. W związku z tym zlikwidowano wówczas ogród zimowy, a w suterrenach od ul. Zachodniej ulokowano pocztę.

Za czasów okupacji pałac zdemastrowano w sposób barbarzyński. Hitlerowcy wyłupili ze ścian cenniejsze marmury, wywieźli kowalstwo artystyczne, bardzo drogie (choć niekoniecznie bogate w walory estetyczne), tyrandole (tzw. Zlikwidowano również reprezentacyjną salę koncertową, gdzie po jej gruntownej przebudowie zaistniało biuro.

Po wojnie pałac przy ul. Ogrodowej 15 stał się znowu siedzibą władz wojewódzkich, aż do roku 1975, to znaczy do nowego podziału administracyjnego kraju. W tamtych latach dobudowano jeszcze jedno skrzydło, kosztem zmniejszenia obszaru reprezentacyjnego ogrodu.

Jak wiemy, część pałacu przejęła nowo tworzący się Muzeum Historii Miasta Łodzi. Zgodnie z nową funkcją, dokonano tam już wielu koniecznych przeróbek, dalsze zaś prowadzi się nadal. Prace adaptacyjne nasiliły się w samej sali koncertowej — o której niewiele reprezentacyjnej i estetycznej w swoim wystroju — której przywraca się jej dawny kształt. Imprezy muzyczne (i nie tylko muzyczne), jakie organizowane tu będą w niedalekiej przyszłości, będą więc miały naprawdę atrakcyjną oprawę, przy czym i akustyka sali jest znakomita.

A jak przedstawiają się w nowo powstałym muzeum, kierowanym

M. JAGOSZEWSKI

Wieczór z Polihymnią

Nie wiem, czy to przypadek, czy też oznaka nowych obyczajów, ale ostatnimi czasami Filharmonia zaczęła karmić nas programami monograficznymi — złożonymi z utworów jednego kompozytora. Przekazyli nam już wieczór brahmsowski, ostatnio — gershwinowski, a w najbliższych dniach czeka nas wagnerowski, Gershwin pomiędzy Brahmem i Wagnerem, to jak wiwatówka między działami ciężkiego kalibru i słusność, bo przecież w okresie świąteczno-noworocznym tylko na wivaw gołdy jest strzelak.

„Błękitna Rapsodia” i „Amerykanin w Paryżu” to najbardziej znane utwory Gershwina. W nich właśnie najlepiej udało się kompozytorowi zrealizować pragnienie, aby wyostać się z amerykańskiego podwórka muzyki musichallowej i stać się twórcą na miarę światową. Oba utwory zachowały amerykańskiego ducha ujawniającego się w figurach rytmicznych i zwrotach melodycznych, charakterystycznych dla jazzu lat trzydzi-

stych. Formą i środkami muzycznymi (sposobem opracowania tematów, harmonia, instrumentacja), wzorują się natomiast na europejskim stylu komponowania. Natomiast Gershwin przyswoił sobie ten styl w sposób bardzo powierzchowny, choć do końca życia usiłował go zgłębić — chociaż innymi poprzez nieudane próby podjęcia studiów u Ravela i Strawińskiego.

Interpretacja jaką przedstawił nam bułgarski dyrygent Aleksander Wladigerow uwypukla „europejską” stronę tej muzyki. Wypada ona bardzo poważnie, solidnie, bez mała symfonicznie. Operowanie dużymi masami dźwiękowymi spowodowało zatracenie jej charakteru jazzowego, wymagającego przebiegu pewnego luzu tak w tempach, jak i w nastroju. O tym, że Wladigerow preferuje brzmienie bogate, nasycone, przekonał nas sposób, w jaki opracował on dwa inne utwory Gershwina — „Pieśń” i „Preludium”. Solista wieczoru — Andrzej Ratusiński poddał się tej

manierze wykonawczej. Partia fortepianu w „Błękitnej Rapsodii” utrzymana była w stylu „wielkiej pianistyki”. Pianista grał ja dużym dźwiękiem, z rozmachem, ale sztywno, twardo, bez nieodownej dla tego rodzaju muzyki miękkości i giętkości. Tym samym cechami można ogólnie charaktery-

niela Majchrzaka solo trąbki w „Amerykaninie”.

„Uwertura Kubańska” jest klarownym przykładem sposobu, w jaki Gershwin dokonuje syntezę jazzu z „europejskim” warsztatem kompozytorskim. Jest to kompozycja trzydziściu, przy czym część

Jazz na poważnie

zować interpretację pozostałych utworów amerykańskiego kompozytora. Trudno mieć zresztą o to do kogoś pretensje. Wszyscy biorący udział w koncercie wykonawcy wychowani są przecież przede wszystkim na wielkiej muzyce europejskiej, spod wpływu której niełatwo się wyzwolić na czas jednego koncertu. Pomijając aspekt stylistyczny wykonanie mogło zyskać nasze uznanie. Warto zwrócić w nim uwagę na kilka szczególnie udanych momentów — jak choćby rozpoczynające Rapsodię solo klarinetowe (Adam Wierzbka) czy zagra-

środkowa kontrastuje nastrojem i techniką tworzenia z częściami skrajnymi. Te dwie części (a właściwie jedna, powtórzona potem z niewielkimi zmianami) to reprezentantki muzyki amerykańskiej. Inspirowane są kubańską muzyką ludową — jej melodyką, rytmem, instrumentarium i starają się oddać jej ducha. Mamy więc w nich dwa rymy rumby i habanery, bogaty w zamierzeniu kompozytora, a w łódzkim wykonaniu nieśtyśy znacznie zredukowany, o co można mieć słuszną pretensję zestaw ludowych instrumentów perkusyjnych. Mamy tu też zwroty

melodyczne typowe dla muzyki latynoamerykańskiej. Część środkowa to ułkon w stronę Europy — jej tradycji i współczesności. Kompozytor stosuje tu środki wypracowane przez muzykę symfoniczną — kontrpunktyczne prowadzenie głosów (kanon), polifonalność, dościsła swobodna harmonia. Aby utrzymać jednolitość kompozycji dokohuje kilku zabiegów: wprowadza w introdukcję mieszankę obu stylów — obok motywu rumby pojawiają się frazy „symfoniczne” co z góry określa charakter całości. Podobne fragmenty pojawiają się w części pierwszej i drugiej, przygotowując nas do zmiany nastroju. Zabieg ten wypadł dość zgrabnie. Różnorodne style przenikają się w sposób naturalny i całość zachowuje jednolity charakter uwertury koncertowej.

Znacznie gorzej wypadło to w wariacjach na temat piosenki „I Got Rhythm”. Gershwin przececił tu walory tematu — sama melodia jest ciekawa, ale jako materiał na wariacje tego typu zupełnie się nie nadaje. Ponadto nagromadzenie w tak krótkim utworze (niecałe osiem minut) próbek tak rozmaitych stylów dało w efekcie całość pretensjonalną, niekiedy szmizrowatą, bardziej przypominającą śmietnik galanterii niż wariacyjną mozaikę. Ratusiński utrzymał się w konwencji narzuconej przez kompozytora i oscylo-

wał między impresjonizmem, rag-timem i stylem neoklasycznym.

Znacznie ciekawiej wypadła w jego wykonaniu czysto fortepianowa wersja tematu, zagrana na bis. „Wariacje” udowodniły, że stanie jedną nogą na gruncie amerykańskim a drugą na europejskim nie zawsze było dla Gershwina pozycją wygodną. Wymagała ona pewnej ekwilibrystyki, a często powodowała utratę równowagi i potknięcia. Dla odbiorców sztuki ciekawsze byłyaby wloty twórcy niż ich potknięcia i upadki. Dlatego sądzę, że zarówno „Wariacje”, jak i niezbyt ciekawa „Pieśń i Preludium na orkiestrę” niepotrzebnie nie znalazły się w programie. Przesada było moim zdaniem poświęcać cały wieczór na utwory tego kompozytora. Można było przecież, utrzymując się w tym samym nastroju, a jednocześnie stwarzając okazję do porównania, zaprezentować jakiś utwór Milhauda czy Strawińskiego. Jeśliby natomiast potraktować ten koncert jako przypomnienie, że w ubiegłym roku minęło czterdzieści lat od śmierci kompozytora, to powinniśmy dać tylko dobre świadectwo o zmarłym.

JACEK SZERSZENOWICZ